

EBA/GL/2017/11

21/03/2018

Linji Gwida

dwar il-governanza interna

1. Obbligi ta' konformità u ta' rapportar

Status ta' dawn il-linji gwida

1. Dan id-dokument jinkludi linji gwida maħruġin skont l-Artikolu 16 tar-Regolament (UE) Nru 1093/2010¹. Skont l-Artikolu 16(3) tar-Regolament (UE) Nru 1093/2010, l-awtoritajiet kompetenti u l-istituzzjonijiet finanzjarji għandhom jagħmlu kull sforz possibbli biex jikkonformaw mal-linji gwida.
2. Il-linji gwida jipprovdu l-fehma tal-EBA dwar Prattiki Superviżorji xierqa fis-Sistema Ewropea ta' Superviżjoni Finanzjarja jew dwar kif il-liġi tal-Unjoni għandha tiġi applikata f'qasam partikolari. L-awtoritajiet kompetenti kif iddefiniti fl-Artikolu 4(2) tar-Regolament (UE) Nru 1093/2010 li għalihom japplikaw il-linji gwida għandhom jikkonformaw billi jinkorporawhom fil-prattiki superviżorji tagħhom kif xieraq (eż. billi jemendaw il-qafas legali tagħhom jew il-proċessi superviżorji tagħhom), inkluż fejn il-linji gwida huma diretti primarjament lejn l-istituzzjonijiet.

Rekwiżiti ta' rapportar

3. B'konformità mal-Artikolu 16(3) tar-Regolament (UE) Nru 1093/2010, l-awtoritajiet kompetenti jridu jinnotifikaw lill-EBA dwar jekk jikkonformawx jew jekk hux beħsiebhom jikkonformaw ma' dawn il-linji gwida, jew inkella bir-raġunijiet għan-nuqqas ta' konformità, sa 21/05/2018. Fin-nuqqas ta' kwalunkwe notifika sa din l-iskadenza, l-awtoritajiet kompetenti jitqiesu mill-EBA li mhumiex konformi. In-notifiki għandhom jintbagħtu billi tiġi sottomessa l-formola disponibbli fuq is-sit web tal-ABE lil compliance@eba.europa.eu bir-referenza 'EBA/GL/2017/11'. In-notifiki għandhom jiġu sottomessi minn persuni b'awtorità xierqa li jirrapportaw f'isem l-awtoritajiet kompetenti tagħhom. Kwalunkwe bidla fl-istat ta' konformità għandha tiġi rrapportata wkoll lill-EBA.
4. In-notifiki ser jiġu ppubblikati fuq is-sit web tal-EBA, f'konformità mal-Artikolu 16(3).

¹ Ir-Regolament (UE) Nru 1093/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 li jistabbilixxi Awtorità Superviżorja Ewropea (Awtorità Bankarja Ewropea) u li jemenda d-Deċiżjoni Nru 716/2009/KE u jħassar id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2009/78/KE, (ĠU L 331, 15.12.2010, p.12).

2. Sugġett, ambitu u definizzjonijiet

Sugġett

5. Dawn il-linji gwida jispeċifikaw l-arrangamenti, il-proċessi u l-mekkanizmi ta' governanza interna li l-istituzzjonijiet ta' kreditu u d-ditti tal-investment għandhom jimplimentaw skont l-Artikolu 74(1) tad-Direttiva 2013/36/UE² sabiex tiġi żgurata ġestjoni effettiva u prudenti tal-istituzzjoni.

Destinatarji

6. Dawn il-linji gwida huma indirizzati lill-awtoritajiet kompetenti kif definit fil-punt 40 tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament (UE) Nru 575/2013³, inkluż il-Bank Ċentrali Ewropew fir-rigward ta' kwistjonijiet relatati mal-kompiti konferiti lilu bir-Regolament (UE) Nru 1024/2013, u lill-istituzzjonijiet kif definit fil-punt 3 tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament (UE) 575/2013.

Kamp ta' applikazzjoni

7. Dawn il-linji gwida japplikaw fir-rigward tal-arrangamenti ta' governanza tal-istituzzjonijiet, inkluża l-istruttura organizzazzjonali tagħhom u l-linji ta' responsabbiltà korrispondenti, il-proċessi għall-identifikazzjoni, għall-immaniġġjar, għall-monitoraġġ u għar-rapportar tar-riskji li huma jew li jistgħu jkunu esposti għalihom, u l-qafas ta' kontroll intern.
8. Il-linji gwida huma maħsuba li jhaddnu kull struttura ta' bord eżistenti u ma jipromwovux struttura partikolari. Il-linji gwida ma jinterferixxux mal-allokazzjoni ġenerali tal-kompetenzi skont id-dritt soċjetarju nazzjonali. Għaldaqstant, għandhom jiġu applikati irrispettivament mill-istruttura tal-bord użata (struttura unitarja u/jew ta' bord fuq żewġ binarji u/jew struttura oħra) fost l-Istati Membri. Il-korp maniġerjali, kif definit fil-punti (7) u (8) tal-Artikolu 3(1) tad-Direttiva 2013/36/UE, għandu jinftiehem bħala li għandu funzjonijiet maniġerjali (eżekuttivi) u superviżorji (mhux eżekuttivi)⁴.
9. It-termini 'korp maniġerjali fil-funzjoni maniġerjali tiegħu' u 'korp maniġerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu' li jintużaw matul dawn il-linji gwida ma jirreferux għal xi struttura ta' governanza speċifika, u r-referenzi għall-funzjoni maniġerjali (eżekuttiva) jew superviżorja (mhux eżekuttiva) għandhom jinftiehem bħala li japplikaw għall-korpi jew għall-membri tal-korp maniġerjali responsabbli għal dik il-funzjoni skont id-dritt nazzjonali. Meta jimplimentaw

² Direttiva 2013/36/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas- 26 ta' Ġunju 2013 dwar l-aċċess għall-attività tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u s-superviżjoni prudenzjali tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u tad-ditti tal-investment, li temenda d-Direttiva 2002/87/KE u li tħassar id-Direttivi 2006/48/KE u 2006/49/KE (ĠU L 176, 27.6.2013, p. 338).

³ Regolament (UE) 575/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas- 26 ta' Ġunju 2013 dwar ir-rekwiżiti prudenzjali għall-istituzzjonijiet ta' kreditu u d-ditti tal-investment u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 648/2012 (ĠU L 176, 27.6.2013, p. 1-337).

⁴ Ara wkoll il-premessa 56 tad-Direttiva 2013/36/UE.

dawn il-linji gwida, l-awtoritajiet kompetenti għandhom iqisu d-dritt soċjetarju nazzjonali tagħhom u, fejn meħtieġ, jispeċifikaw għal liema korp jew membri tal-korp maniġerjali għandhom japplikaw dawk il-funzjonijiet.

10. Fi Stati Membri fejn il-korp maniġerjali jiddelega, b'mod parzjali jew kompletament, il-funzjonijiet eżekuttivi lil persuna jew lil korp eżekuttiv intern (eż. uffiċjal kap eżekuttiv (CEO), diriġenti jew kumitat eżekuttiv), il-persuni li jwettqu dawk il-funzjonijiet eżekuttivi abbażi ta' dik id-delega għandhom jinftehemu bħala li jikkostitwixxu l-funzjoni maniġerjali tal-korp maniġerjali. Għall-finijiet ta' dawn il-linji gwida, kwalunkwe referenza għall-korp maniġerjali fil-funzjoni maniġerjali tiegħu għandha tinftiehem li tinkludi wkoll il-membri tal-korp eżekuttiv jew il-Kap Eżekuttiv, kif definit f'dawn il-linji gwida, anke jekk ma jkunux ġew proposti jew maħtura bħala membri formali tal-korp jew tal-korpi governattivi tal-istituzzjoni skont id-dritt nazzjonali.
11. Fi Stati Membri fejn ċerti responsabbiltajiet jiġu eżerċitati direttament minn azzjonisti, membri jew sidien tal-istituzzjoni minflok mill-korp maniġerjali, l-istituzzjonijiet għandhom jiżguraw li, kemm jista' jkun, dawn ir-responsabbiltajiet u d-deċiżjonijiet relatati jkunu konformi mal-linji gwida applikabbli għall-korp maniġerjali.
12. Id-definizzjonijiet ta' uffiċjal kap eżekuttiv, ta' uffiċjal kap finanzjarju (CFO) u ta' detentur ta' funzjoni ewlenija użati f'dawn il-linji gwida huma purament funzjonali u mhumiex maħsuba biex jimponu l-ħatra ta' dawk l-uffiċjali jew il-ħolqien ta' dawn il-pożizzjonijiet sakemm ma jkunx preskritt bid-dritt nazzjonali jew tal-UE rilevanti.
13. L-istituzzjonijiet għandhom jikkonformaw u l-awtoritajiet kompetenti għandhom jiżguraw li l-istituzzjonijiet jikkonformaw ma' dawn il-linji gwida fuq bażi individwali, subkonsolidata u konsolidata, skont il-livell ta' applikazzjoni stabbilit fl-Artikolu 109 tad-Direttiva 2013/36/UE.

Definizzjonijiet

14. Sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor, it-termini użati u definiti fid-Direttiva 2013/36/UE għandhom l-istess tifsira fil-linji gwida. Barra minn hekk, għall-finijiet ta' dawn il-linji gwida, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

Aptit għar-riskju	tfisser il-livell aggregat u t-tipi ta' riskju li istituzzjoni hija lesta tassumi fil-kapaċità għar-riskju tagħha, f'konformità mal-mudell kummerċjali tagħha, biex tilhaq l-oġettivi strateġiċi tagħha.
Kapaċità għar-riskju	tfisser il-livell massimu ta' riskju li istituzzjoni kapaċi tassumi fid-dawl tal-baži kapitali tagħha, il-kapaċitajiet ta' immaniġġjar u ta' kontroll tar-riskju tagħha, u l-limitazzjonijiet regolatorji tagħha.
Kultura tar-riskju	tfisser in-normi, l-attitudnijiet u l-imġiba ta' istituzzjoni relatati mas-sensibilizzazzjoni għar-riskju, it-teħid ta' riskji u l-immaniġġjar tar-riskji, u l-kontrolli li jsawru d-deċiżjonijiet dwar ir-riskji. Il-kultura tar-riskju tinfluwenza d-deċiżjonijiet tal-maniġment u tal-

impjegati waqt l-attivitajiet ta' kuljum u għandha impatt fuq ir-riskji li jassumu.

Istituzzjonijiet	tfisser istituzzjonijiet ta' kreditu u ditti ta' investment kif definiti fl-Artikolu 4(1)(1) u (2), rispettivament, tar-Regolament (UE) Nru 575/2013.
Persunal	tfisser l-impjegati kollha ta' istituzzjoni u tas-sussidjarji tagħha fil-kamp ta' applikazzjoni ta' konsolidament, inklużi sussidjarji li mhumiex soġġetti għad-Direttiva 2013/36/UE, u l-membri kollha tal-korp manigerjali fil-funzjoni manigerjali u fil-funzjoni supervizorja tiegħu.
Uffiċjal kap eżekuttiv (CEO)	tfisser il-persuna li hija responsabbli għall-immaniġġjar u għat-tmexxija tal-attivitajiet kummerċjali globali ta' istituzzjoni.
Uffiċjal kap finanzjarju (CFO)	tfisser il-persuna li hija globalment responsabbli għall-immaniġġjar tal-attivitajiet kollha li ġejjin: l-immaniġġjar tar-riżorsi finanzjarji, l-ippjanar finanzjarju u r-rapportar finanzjarju.
Kapijiet ta' funzjonijiet ta' kontroll intern	tfisser il-persuni fl-ogħla livell ġerarkiku inkarigati mill-immaniġġjar effettiv tal-operat ta' kuljum tal-funzjonijiet indipendenti tal-immaniġġjar tar-riskju, tal-verifika tal-konformità u tal-awditjar intern.
Detenturi ta' funzjonijiet ewlenin	<p>tfisser persuni li għandhom influwenza sinifikanti fuq id-direzzjoni tal-istituzzjoni iżda li mhumiex membri tal-korp manigerjali u mhumiex is-CEO. Dawn jinkludu l-kapijiet ta' funzjonijiet ta' kontroll intern u s-CFO, fejn ma jkunux membri tal-korp manigerjali, u, fejn identifikati minn approċċ ibbażat fuq ir-riskju mill-istituzzjonijiet, detenturi oħra ta' funzjonijiet ewlenin.</p> <p>Detenturi ta' funzjonijiet ewlenin oħra jistgħu jinkludu kapijiet ta' linji operatorji sinifikanti, fergħat taż-Żona Ekonomika Ewropea/Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Ħieles, sussidjarji f'pajjiżi terzi u funzjonijiet interni oħra.</p>
Konsolidament prudenzjali	tfisser l-applikazzjoni tar-regoli prudenzjali stabbiliti fid-Direttiva 2013/36/UE u fir-Regolament (UE) 575/2013 fuq bażi konsolidata jew subkonsolidata, skont il-Parti 1, Titolu 2, Kapitolu 2 tar-Regolament (UE) 575/2013. Konsolidament prudenzjali jinkludi s-sussidjarji kollha li huma istituzzjonijiet jew istituzzjonijiet finanzjarji, kif definiti fl-Artikolu 4(3) u (26), rispettivament, tar-Regolament (UE) Nru 575/2013, u jista' jinkludi wkoll impriżi ta' servizzi anċillari, kif definiti fl-Artikolu 2(18) ta' dak ir-Regolament, stabbiliti għewwa u barra l-UE.

Istituzzjoni konsolidanti	tfisser istituzzjoni li hija meħtieġa timxi mar-rekwiżiti prudenzjali abbażi tas-sitwazzjoni konsolidata skont il-Parti 1, Titolu 2, Kapitolu 2 tar-Regolament (UE) 575/2013.
Istituzzjonijiet sinifikanti	tfisser l-istituzzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 131 tad-Direttiva 2013/36/UE (istituzzjonijiet globali sistemikament importanti (G-SIIs), u istituzzjonijiet sistematikament importanti oħrajn (O-SIIs)), u, skont kif ikun xieraq, istituzzjonijiet oħrajn stabbiliti mill-awtorità kompetenti jew bid-dritt nazzjonali, abbażi ta' valutazzjoni tad-daqs u tal-organizzazzjoni interna tal-istituzzjonijiet, kif ukoll in-natura, il-kamp ta' applikazzjoni u l-kumplessità tal-attivitajiet tagħhom.
Istituzzjoni elenkata bħala CRD	tfisser istituzzjonijiet li l-istrumenti finanzjarji tagħhom huma ammessi għan-negozjar f'suq regolat jew f'faċilità multilaterali tan-negozjar kif definit fl-Artikolu 4, il-paragrafi (21) u (22) tad-Direttiva 2014/65/UE, fi Stat Membru wieħed jew aktar ⁵ .
Azzjonist	tfisser persuna li għandha ishma f'istituzzjoni jew, skont il-forma ġuridika ta' istituzzjoni, proprjetarji jew membri oħrajn tal-istituzzjoni.
Direttorat	tfisser pożizzjoni bħala membru tal-korp manigerjali ta' istituzzjoni jew ta' entità ġuridika oħra.

3. Implimentazzjoni

Data ta' applikazzjoni

15. Dawn il-linji gwida japplikaw mit-30 ta' Ġunju 2018.

Tħassir

16. Il-linji gwida tal-EBA dwar il-governanza interna (GL 44) tas-27 ta' Settembru 2011 huma mħassra b'effett mit-30 ta' Ġunju 2018.

⁵ Direttiva 2014/65/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Mejju 2014 dwar is-swieq fl-istrumenti finanzjarji u li temenda d-Direttiva 2002/92/KE u d-Direttiva 2011/61/UE (ĠU L 173, 12.6.2014, p. 349).

4. Linji Gwida

Titolu I - Proporzjonalità

17. L-għan tal-prinċipju tal-proporzjonalità stabbilit fl-Artikolu 74(2) tad-Direttiva 2013/36/UE huwa li jiġi żgurat li l-arranġamenti ta' governanza interna huma konsistenti mal-profil tar-riskju individwali u mal-mudell kummerċjali tal-istituzzjoni, sabiex l-oġġettivi tar-rekwiżiti regolatorji jintlaħqu b'mod effettiv.
18. Meta jiżviluppaw u jimplimentaw arranġamenti ta' governanza interna, l-istituzzjonijiet għandhom iqisu d-daqs u l-organizzazzjoni interna tagħhom, kif ukoll in-natura, l-iskala u l-kumplessità tal-attivitajiet tagħhom. Istituzzjonijiet sinifikanti għandu jkollhom arranġamenti ta' governanza aktar sofistikati, filwaqt li istituzzjonijiet żgħar u inqas kumplessi jistgħu jimplimentaw arranġamenti ta' governanza aktar sempliċi.
19. Għall-fini tal-applikazzjoni tal-prinċipju tal-proporzjonalità u sabiex tiġi żgurata implimentazzjoni xierqa tar-rekwiżiti, l-istituzzjonijiet u l-awtoritajiet kompetenti għandhom iqisu l-kriterji li ġejjin:
 - a. id-daqs f'termini tat-total tal-karta bilanċjali tal-istituzzjoni u tas-sussidjarji tagħha fil-kamp ta' applikazzjoni tal-konsolidament prudenzjali;
 - b. il-preżenza ġeografika tal-istituzzjoni u d-daqs tal-operazzjonijiet tagħha f'kull ġurisdizzjoni;
 - c. il-forma ġuridika tal-istituzzjoni, inkluż jekk l-istituzzjonijiet hijiex parti minn grupp u, jekk iva, il-valutazzjoni tal-proporzjonalità għall-grupp;
 - d. jekk l-istituzzjoni hijiex elenkata jew le;
 - e. jekk l-istituzzjoni hijiex awtorizzata tuża mudelli interni għall-kejl tar-rekwiżiti kapitali (eż. l-Approċċ Ibbażat fuq Klassifikazzjonijiet Interni);
 - f. it-tip ta' attivitajiet u servizzi awtorizzati mwettqa mill-istituzzjoni (eż. ara wkoll l-Anness 1 tad-Direttiva 2013/36/UE u l-Anness 1 tad-Direttiva 2014/65/UE);
 - g. il-mudell u l-istrategija kummerċjali sottostanti; in-natura u l-kumplessità tal-attivitajiet kummerċjali, u l-istruttura organizzazzjonali tal-istituzzjoni;
 - h. l-istrategija tar-riskju, l-aptit għar-riskju u l-profil tar-riskju attwali tal-istituzzjoni, filwaqt li jitqies ukoll ir-riżultat tal-valutazzjonijiet tal-likwidità tas-SREP u tal-kapital tas-SREP;

- i. I-struttura ta' sjieda u ta' finanzjament tal-istituzzjoni;
- j. it-tip ta' klijenti (eż. bejjiegħa bl-imnut, korporattivi, istituzzjonali, negozji żgħar, entitajiet pubbliċi) u l-kumplessità tal-prodotti jew tal-kuntratti;
- k. I-attivitajiet u l-kanali ta' distribuzzjoni esternalizzati; u
- l. is-sistemi tat-teknoloġija tal-informazzjoni (IT) eżistenti, inklużi s-sistemi ta' kontinwità u l-attivitajiet ta' esternalizzazzjoni f'dan il-qasam.

Titolu II – Rwol u kompożizzjoni tal-korp manigerjali u tal-kumitati

1 Rwol u responsabbiltajiet tal-korp manigerjali

- 20. Skont l-Artikolu 88(1) tad-Direttiva 2013/36/UE, il-korp manigerjali għandu jkollu r-responsabilità aħħarija u kumplessiva għall-istituzzjoni u jiddefinixxi, jissorvelja u huwa responsabbli għall-implimentazzjoni tal-arranġament ta' governanza fi ħdan l-istituzzjoni li jiżguraw ġestjoni effikaċi u prudenti tal-istituzzjoni.
- 21. Id-dmirijiet tal-korp manigerjali għandhom ikunu definiti b'mod ċar, u jiddistingwu bejn id-dmirijiet tal-funzjoni manigerjali (eżekuttiva) u dik superviżorja (mhux eżekuttiva). Ir-responsabbiltajiet u d-dmirijiet tal-korp manigerjali għandhom jiġu deskritti f'dokument bil-miktub u debitament approvat mill-korp manigerjali.
- 22. Il-membri kollha tal-korp manigerjali għandhom ikunu kompletament konxji mill-istruttura u mir-responsabbiltajiet tal-korp manigerjali, u mit-tqassim tal-kompiti bejn il-funzjonijiet differenti tal-korp manigerjali u tal-kumitati tiegħu. Sabiex ikun hemm sistema ta' kontrokontrolli xierqa fis-seħħ, it-teħid tad-deċiżjonijiet tiegħu ma għandux ikun iddominat minn membru uniku jew minn subsett żgħir tal-membri tiegħu. Il-korp manigerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu u fil-funzjoni manigerjali tiegħu għandhom jinteraġixxu b'mod effettiv. Iż-żewġ funzjonijiet għandhom jipprovdu informazzjoni suffiċjenti lil xulxin sabiex ikunu jistgħu jwettqu r-rwoli rispettivi tagħhom.
- 23. Ir-responsabbiltajiet tal-korp manigerjali għandhom jinkludu t-twaqqif, l-approvazzjoni u s-sorveljanza tal-implimentazzjoni ta':
 - a. I-strateġija kummerċjali kumplessiva u l-politiki ewlenin tal-istituzzjoni fi ħdan il-qafas ġuridiku u regolatorju applikabbli, filwaqt li jitqiesu l-interessi finanzjarji fit-tul u s-solvenza tal-istituzzjoni;
 - b. I-strateġija tar-riskju kumplessiva, fosthom l-aptit għar-riskju tal-istituzzjoni u l-qafas tal-immaniġġjar tar-riskju tagħha u l-miżuri biex jiġi żgurat li l-korp manigerjali jiddedika hin biżżejjed għal kwistjonijiet ta' riskju;

- c. qafas adegwat u effettiv ta' governanza interna u ta' kontroll intern li jinkludi struttura organizzazzjonali ċara kif ukoll funzjonijiet indipendenti u li jaħdmu tajjeb ta' mmanigġjar tar-riskju, ta' konformità u ta' awditjar interni b'biżżejjed awtorità, statura u riżorsi sabiex iwettqu l-funzjonijiet tagħhom;
- d. l-ammonti, it-tipi u t-tqassim kemm tal-kapital intern kif ukoll tal-kapital regolatorju sabiex jiġu koperti b'mod adegwat ir-riskji tal-istituzzjoni;
- e. miri għall-immanigġjar tal-likwidità tal-istituzzjoni;
- f. politika ta' remunerazzjoni li hija konformi mal-prinċipji ta' remunerazzjoni stabbiliti fl-Artikoli 92 sa 95 tad-Direttiva 2013/36/UE u fil-linji gwida tal-EBA dwar politiki sodi ta' remunerazzjoni skont l-Artikoli 74(3) u 75(2) tad-Direttiva 2013/36/UE⁶;
- g. arrangamenti bil-għan li jiġi żgurat li l-valutazzjonijiet individwali u kollettivi tal-idoneità tal-korp maniġerjali jsiru b'mod effettiv, li l-ippjanar dwar il-kompożizzjoni u s-suċċessjoni tal-korp maniġerjali huma xierqa, u li l-korp maniġerjali jaqdi l-funzjonijiet tiegħu b'mod effettiv⁷;
- h. proċess ta' għażla u ta' valutazzjoni tal-idoneità għal detenturi ta' funzjonijiet ewlenin⁸;
- i. arrangamenti bil-għan li jiġi żgurat il-funzjonament intern ta' kull kumitat tal-korp maniġerjali, meta jkunu stabbiliti, li jagħtu dettalji dwar:
 - i. ir-rwol, il-kompożizzjoni u l-kompiti ta' kull wieħed minnhom;
 - ii. il-fluss xieraq ta' informazzjoni, inkluża d-dokumentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet u tal-konkluzjonijiet, u linji ġerarkiċi bejn kull kumitat u l-korp maniġerjali, l-awtoritajiet kompetenti u partijiet oħra;
- j. il-kultura tar-riskju f'konformità mat-Taqsima 9 ta' dawn il-linji gwida, li tindirizza s-sensibilizzazzjoni tal-istituzzjoni dwar ir-riskji u l-imġiba ta' teħid tar-riskji;
- k. kultura u valuri korporattivi f'konformità mat-Taqsima 10, li jrawmu mgiba responsabbli u etika, inkluż kodiċi ta' kondotta jew strument simili;
- l. politika dwar il-kunflitt ta' interess fuq livell istituzzjonali f'konformità mat-Taqsima 11 u għall-persunal f'konformità mat-Taqsima 12; u

⁶ Il-linji gwida tal-EBA dwar politiki sodi ta' remunerazzjoni skont l-Artikoli 74(3) u 75(2) tad-Direttiva 2013/36/UE u divulgazzjonijiet skont l-Artikolu 450 tar-Regolament (UE) Nru 575/2013 (EBA/GL/2015/22).

⁷ Ara wkoll il-linji gwida kongunti tal-AETS u tal-EBA dwar il-valutazzjoni tal-idoneità tal-membri tal-korp maniġerjali u tad-detenturi ta' funzjonijiet ewlenin skont id-Direttiva 2013/36/UE u d-Direttiva 2014/65/UE.

⁸ Ara wkoll il-linji gwida kongunti tal-AETS u tal-EBA dwar il-valutazzjoni tal-idoneità tal-membri tal-korp maniġerjali u tad-detenturi ta' funzjonijiet ewlenin skont id-Direttiva 2013/36/UE u d-Direttiva 2014/65/UE.

- m. arrangamenti bil-għan li tiġi żgurata l-integrità tas-sistemi kontabilistiċi u ta' rapportar finanzjarju, inklużi kontrolli finanzjarji u operazzjonali u l-konformità mal-liġi u ma' standards rilevanti.
24. Il-korp maniġerjali għandu jissorvelja l-proċess ta' divulgazzjoni u ta' komunikazzjonijiet mal-partijiet interessati esterni u mal-awtoritajiet kompetenti.
25. Il-membri kollha tal-korp maniġerjali għandhom ikunu infurmati dwar l-attività ġenerali, is-sitwazzjoni finanzjarja u ta' riskju tal-istituzzjoni, b'kont meħud tal-ambjent ekonomiku, u dwar deċiżjonijiet li jittieħdu li għandhom impatt kbir fuq in-negozju tal-istituzzjoni.
26. Membru tal-korp maniġerjali jista' jkun responsabbli għal funzjoni ta' kontroll intern kif imsemmi fit-Titolu V, Taqsima 19.1, sakemm il-membru ma jkollux mandati oħra li jikkompromettu l-attivitajiet ta' kontroll intern tal-membru u l-indipendenza tal-funzjoni ta' kontroll intern.
27. Il-korp maniġerjali għandu jimmonitorja, jirrevedi perjodikament u jindirizza kwalunkwe nuqqas identifikat fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-proċessi, tal-istrateġiji u tal-politiki relatati mar-responsabbiltajiet elenkati fil-paragrafi 23 u 24. Il-qafas ta' governanza interna u l-implimentazzjoni tiegħu għandhom jiġu riveduti u aġġornati fuq bażi perjodika b'kont meħud tal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif spjegat aktar fit-Titolu I. Għandha ssir reviżjoni aktar fil-fond fil-każ ta' tibdil materjali li jaffettwa l-istituzzjoni.

2 Funzjoni maniġerjali tal-korp maniġerjali

28. Il-korp maniġerjali fil-funzjoni maniġerjali tiegħu għandu jipparteċipa b'mod attiv fin-negozju ta' istituzzjoni u għandu jieħu deċiżjonijiet fuq bażi soda u infurmata tajjeb.
29. Il-korp maniġerjali fil-funzjoni maniġerjali tiegħu għandu jkun responsabbli għall-implimentazzjoni tal-istrateġiji stabbiliti mill-korp maniġerjali u jiddiskuti regolarment l-implimentazzjoni u l-adegwatezza ta' dawk l-istrateġiji mal-korp maniġerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu. L-implimentazzjoni operattiva tista' ssir mill-manigment tal-istituzzjoni.
30. Il-korp maniġerjali fil-funzjoni maniġerjali tiegħu għandu jikkontesta b'mod kostruttiv u jirrevedi b'mod kritiku l-proposti, l-ispegazzjonijiet u l-informazzjoni li jaslulu meta jeżerċita l-ġudizzju tiegħu u jieħu deċiżjonijiet. Il-korp maniġerjali fil-funzjoni maniġerjali tiegħu għandu jirrapporta b'mod komprensiv, u jgħarraf regolarment u fejn meħtieġ mingħajr dewmien żejjed lill-korp maniġerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu dwar l-elementi rilevanti għall-valutazzjoni ta' sitwazzjoni, ir-riskji u l-iżviluppi li jaffettwaw jew li jistgħu jaffettwaw lill-istituzzjoni, eż. deċiżjonijiet materjali dwar attivitajiet kummerċjali u r-riskji meħuda, il-valutazzjoni tal-ambjent ekonomiku u kummerċjali tal-istituzzjoni, il-likwidità u l-baži kapitali soda, kif ukoll valutazzjoni tal-iskoperturi materjali għar-riskju.

3 Funzjoni supervizorja tal-korp manigerjali

31. Ir-rwol tal-membri tal-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu għandu jinkludi l-monitoraġġ u l-kontestazzjoni kostruttiva tal-istrategija tal-istituzzjoni.
32. Mingħajr preġudizzju għad-dritt nazzjonali l-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu għandu jinkludi membri indipendenti kif previst fit-Taqsima 9.3 tal-linji gwida kongunti tal-AETS u tal-EBA dwar il-valutazzjoni tal-idoneità tal-membri tal-korp manigerjali u tad-detenturi ta' funzjonijiet ewlenin skont id-Direttiva 2013/36/UE u d-Direttiva 2014/65/UE.
33. Mingħajr preġudizzju għar-responsabbiltajiet assenjati taħt id-dritt soċjetarju nazzjonali applikabbli, il-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu għandu:
 - a. jissorvelja u jimmonitorja t-teħid ta' deċiżjonijiet u l-azzjonijiet tal-manigment u jipprovdi sorveljanza effettiva tal-korp manigerjali fil-funzjoni manigerjali tiegħu, inkluż il-monitoraġġ u l-iskrutinju tal-prestazzjoni individwali u kollettiva tiegħu u l-implimentazzjoni tal-istrategija u l-obiettivi tal-istituzzjoni;
 - b. jikkontesta b'mod kostruttiv u jirrevedi b'mod kritiku l-proposti u l-informazzjoni pprovduti mill-membri tal-korp manigerjali fil-funzjoni manigerjali tiegħu, kif ukoll id-deċiżjonijiet tiegħu;
 - c. b'kont meħud tal-principju tal-proporzjonalità kif stabbilit fit-Titolu, iwettaq kif suppost id-doveri u r-rwol tal-kumitat tar-riskju, tal-kumitat tar-remunerazzjoni u tal-kumitat tan-nomina, fejn ma jkunux ġew stabbiliti tali kumitati;
 - d. jiżgura u jivvaluta perjodikament l-effikaċja tal-qafas ta' governanza interna tal-istituzzjoni u jieħu passi xierqa biex jiġi indirizzat kwalunkwe nuqqas identifikat;
 - e. jissorvelja u jimmonitorja li l-obiettivi strateġiċi, l-istruttura organizzazzjonali u l-istrategija tar-riskju tal-istituzzjoni, inkluż l-aptit għar-riskju u l-qafas ta' mmaniġġjar tar-riskju tagħha, kif ukoll politiki oħra (eż. il-politika ta' remunerazzjoni) u l-qafas tad-divulgazzjoni qed jiġu implimentati b'mod konsistenti;
 - f. jimmonitorja li l-kultura tar-riskju tal-istituzzjoni qed tiġi implimentata b'mod konsistenti;
 - g. jissorvelja l-implimentazzjoni u ż-żamma ta' kodiċi ta' kondotta jew ta' politiki simili u effettivi biex jiġu identifikati, immaniġġjati u mitigati kunflitti ta' interess attwali u potenzjali;
 - h. jissorvelja l-integrità tal-informazzjoni u tar-rapportar finanzjarji, u l-qafas ta' kontroll intern, inkluż qafas ta' mmaniġġjar tar-riskju effettiv u b'saħħtu;

- i. jiżgura li l-kapijiet ta' funzjonijiet ta' kontroll intern jistgħu jaġixxu b'mod indipendenti u, irrispettivament mir-responsabilità li jirrapportaw lil korpi interni, lil linji jew lil unitajiet operatorji oħrajn, jistgħu jqajmu tħassib u jwissu lill-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu direttament, fejn meħtieġ, meta żviluppi negattivi fir-riskju jaffettwaw jew jistgħu jaffettwaw lill-istituzzjoni; u
- j. jimmonitorja l-implimentazzjoni tal-pjan ta' awditjar intern, wara l-involvement preċedenti tal-kumitati tar-riskju u ta' awditjar, fejn dawn il-kumitati jkunu stabbiliti.

4 Rwol tal-president tal-korp manigerjali

- 34. Il-president tal-korp manigerjali għandu jmxexxi lill-korp manigerjali, għandu jikkontribwixxi għal fluss effiċjenti ta' informazzjoni fi ħdan il-korp manigerjali u bejn il-korp manigerjali u l-kumitati tiegħu, fejn ikunu stabbiliti, u għandu jkun responsabbli għall-funzjonament globali effettiv tiegħu.
- 35. Il-president għandu jhegġeg u jippromwovi diskussjoni miftuħa u kritika u jiżgura l-espressjoni u d-diskussjoni ta' fehmiet diverġenti fi ħdan il-proċess ta' teħid ta' deċiżjonijiet.
- 36. Bħala prinċipju ġenerali, il-president tal-korp manigerjali għandu jkun membru mhux eżekuttiv. Fejn il-president ikollu l-permess jassumi dmirijiet eżekuttivi, l-istituzzjoni għandu jkollha miżuri fis-seħħ għall-mitigazzjoni ta' kwalunkwe impatt negattiv fuq is-sistema ta' kontrokontrolli tal-istituzzjoni (eż. permezz tad-deżinjazzjoni ta' membru ewlieni tal-bord jew ta' membru għoli indipendenti tal-bord, jew billi jkun hemm għadd akbar ta' membri mhux eżekuttivi fi ħdan il-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu). B'mod partikolari, skont l-Artikolu 88(1)(e) tad-Direttiva 2013/36/UE, il-president tal-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu ta' istituzzjoni ma għandux jeżerċita simultanament il-funzjonijiet ta' CEO fl-istess istituzzjoni, sakemm ma jkunx ġustifikat mill-istituzzjoni u awtorizzat mill-awtoritajiet kompetenti.
- 37. Il-president għandu jstabilixxi l-aġendi tal-laqgħat u jiżgura li kwistjonijiet strateġiċi jiġu diskussi bi prijorità. Huwa jew hija għandu/ha j/tiżgura li d-deċiżjonijiet tal-korp manigerjali jittieħdu fuq bażi soda u infurmata tajjeb u li d-dokumenti u l-informazzjoni jaslu f'ħin propizju qabel il-laqgħa.
- 38. Il-president tal-korp manigerjali għandu jikkontribwixxi għal allokkazzjoni ċara tad-dmirijiet bejn il-membri tal-korp manigerjali u l-eżistenza ta' fluss effiċjenti ta' informazzjoni bejniethom, sabiex il-membri tal-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu jkunu jistgħu jikkontribwixxu b'mod kostruttiv għad-diskussjonijiet u biex jitfgħu l-voti tagħhom fuq bażi soda u infurmata tajjeb.

5 Kumitati tal-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu

5.1 Twaqqif ta' kumitati

39. Skont l-Artikolu 109(1) tad-Direttiva 2013/36/UE flimkien mal-Artikoli 76(3), 88(2), u 95(1) tad-Direttiva 2013/36/UE, l-istituzzjonijiet kollha li huma sinifikanti, b'kont meħud tal-livell individwali, subkonsolidat u dak konsolidat, għandhom jistabbilixxu kumitati tar-riskju, tan-nomina⁹ u tar-remunerazzjoni¹⁰ biex jagħtu pariri lill-korp maniġerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu u sabiex iħejju d-deċiżjonijiet li għandhom jittieħdu minn dan il-korp. Istituzzjonijiet mhux sinifikanti, inkluż meta jaqgħu taħt il-kamp ta' applikazzjoni ta' konsolidament prudenzjali ta' istituzzjoni li hija sinifikanti f'sitwazzjoni subkonsolidata jew konsolidata, mhumiex obbligati jwaqqfu dawk il-kumitati.
40. Fejn ma jkunx hemm kumitat tar-riskju jew tan-nomina stabbilit, ir-referenzi għal dawk il-kumitati f'dawn il-linji gwida għandhom jiġu interpretati li japplikaw għall-korp maniġerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu, b'kont meħud tal-prinċipju tal-proporzjonalità kif stabbilit fit-Titolu I.
41. L-istituzzjonijiet jistgħu, filwaqt li jqisu l-kriterji stabbiliti fit-Titolu I ta' dawn il-linji gwida, iwaqqfu kumitati oħra (eż. kumitat tal-etika, tal-kondotta u tal-verifika tal-konformità).
42. L-istituzzjonijiet għandhom jiżguraw allokkazzjoni u distribuzzjoni ċari tad-dmirijiet u tal-kompiti bejn il-kumitati speċjalizzati tal-korp maniġerjali.
43. Kull kumitat għandu jkollu mandat dokumentat, li jinkludi l-kamp ta' applikazzjoni tar-responsabbiltajiet tiegħu, mill-korp maniġerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu u jistabbilixxi proċeduri ta' fidma xierqa.
44. Il-Kumitati għandhom jappoġġjaw il-funzjoni superviżorja f'oqsma speċifiċi u jiffaċilitaw l-iżvilupp u l-implimentazzjoni ta' qafas sod ta' governanza interna. Id-delegazzjoni lill-kumitati bl-ebda mod ma teħles lill-korp maniġerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu milli jwettaq b'mod kollettiv id-dmirijiet u r-responsabbiltajiet tiegħu.

5.2 Kompożizzjoni tal-kumitati¹¹

45. Il-kumitati kollha għandhom ikunu ppreseduti minn membru mhux eżekuttiv tal-korp maniġerjali li jista' jeżerċita ġudizzju oġġettiv.
46. Membri indipendenti¹² tal-korp maniġerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu għandhom ikunu involuti b'mod attiv fil-kumitati.

⁹ Ara wkoll il-linji gwida kongunti tal-AETS u tal-EBA dwar il-valutazzjoni tal-idoneità tal-membri tal-korp maniġerjali u tad-detenturi ta' funzjonijiet ewlenin skont id-Direttiva 2013/36/UE u d-Direttiva 2014/65/UE.

¹⁰ Fir-rigward tal-kumitat tar-remunerazzjoni, jekk jogħġbok irreferi għal-linji gwida tal-EBA dwar prattiki sodi ta' remunerazzjoni.

¹¹ Din it-taqsimha għandha tingħadha flimkien mal-linji gwida kongunti tal-AETS u tal-EBA dwar il-valutazzjoni tal-idoneità tal-membri tal-korp maniġerjali u tad-detenturi ta' funzjonijiet ewlenin skont id-Direttiva 2013/36/UE u d-Direttiva 2014/65/UE.

¹² Kif definit fit-Taqsimha 9.3 tal-linji gwida kongunti tal-AETS u tal-EBA dwar il-valutazzjoni tal-idoneità tal-membri tal-korp maniġerjali u tad-detenturi ta' funzjonijiet ewlenin skont id-Direttiva 2013/36/UE u d-Direttiva 2014/65/UE.

47. Fejn il-kumitati għandhom jiġu stabbiliti skont id-Direttiva 2013/36/UE jew skont id-dritt nazzjonali, għandhom ikunu magħmula minn talanqas tliet membri.
48. L-istituzzjonijiet għandhom jiżguraw, b'kont meħud tad-daqs tal-korp maniġerjali u tal-għadd ta' membri indipendenti tal-korp maniġerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu, li l-kumitati ma jkunux magħmula mill-istess grupp ta' membri ta' kumitat ieħor.
49. L-istituzzjonijiet għandhom iqisu l-possibilità tar-rotazzjoni okkażjonali tal-presidenti u tal-membri tal-kumitati, filwaqt li jitqiesu l-esperjenza, l-għarfien u l-ħiliet speċifiċi li individwalment jew kollettivament huma meħtieġa għal dawk il-kumitati.
50. Il-kumitati tar-riskju u tan-nomina għandhom ikunu magħmula minn membri mhux eżekuttivi tal-korp maniġerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu tal-istituzzjoni kkonċernata. Il-kumitat tal-awditjar għandu jkun magħmul skont l-Artikolu 41 tad-Direttiva 2006/43/KE¹³. Il-kumitat tar-remunerazzjoni għandu jkun magħmul skont it-Taqsima 2.4.1 tal-linji gwida tal-EBA dwar politiki sodi ta' remunerazzjoni¹⁴.
51. F'G-SIIs u O-SIIs, il-kumitat tan-nomina għandu jinkludi maġġoranza ta' membri li huma indipendenti u għandu jkun ippresedut minn membru indipendenti. F'istituzzjonijiet sinifikanti oħra, determinati minn awtoritajiet kompetenti jew bid-dritt nazzjonali, il-kumitat tan-nomina għandu jinkludi għadd suffiċjenti ta' membri li huma indipendenti; dawn l-istituzzjonijiet jistgħu jqisu wkoll bħala l-aħjar prattika li l-kumitat tan-nomina jkun ippresedut minn membru indipendenti.
52. Il-membri tal-kumitat tan-nomina għandu jkollhom, b'mod individwali u kollettiv, għarfien, ħiliet u kompetenza xierqa dwar il-proċess tal-għażla u r-rekwiziti ta' idoneità.
53. F'G-SIIs u O-SIIs, il-kumitat tar-riskju għandu jinkludi maġġoranza ta' membri li huma indipendenti. F'G-SIIs u O-SIIs il-president tal-kumitat tar-riskju għandu jkun membru indipendenti. F'istituzzjonijiet sinifikanti oħra, determinati minn awtoritajiet kompetenti jew bid-dritt nazzjonali, il-kumitat tan-nomina għandu jinkludi għadd suffiċjenti ta' membri li huma indipendenti; dawn l-istituzzjonijiet jistgħu jqisu wkoll bħala l-aħjar prattika li l-kumitat tan-nomina jkun ippresedut minn membru indipendenti. F'kull istituzzjoni, il-president tal-kumitat tar-riskju la għandu jkun il-president tal-korp maniġerjali u lanqas il-president ta' xi kumitat ieħor.
54. Il-membri tal-kumitat tar-riskju għandu jkollhom, b'mod individwali u kollettiv, għarfien, ħiliet u kompetenza xierqa dwar prattiki ta' mmaniġġjar u ta' kontroll tar-riskji.

¹³ Direttiva 2006/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas- 17 ta' Mejju 2006 dwar il-verifiki statutorji tal-kontijiet annwali u tal-kontijiet konsolidati, li temenda d-Direttivi tal-Kunsill 78/660/KEE u 83/349/KEE u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 84/253/KEE (ĠU L 157, 9.6.2006, p. 87) kif l-aħħar emendata bid-Direttiva 2014/56/EU tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' April 2014.

¹⁴ Il-linji gwida tal-EBA dwar politiki sodi ta' remunerazzjoni skont l-Artikoli 74(3) u 75(2) tad-Direttiva 2013/36/UE u divulgazzjonijiet skont l-Artikolu 450 tar-Regolament (UE) Nru 575/2013 (EBA/GL/2015/22).

5.3 Proċessi tal-kumitati

55. Il-kumitati għandhom jirrapportaw regolarment lill-korp maniġerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu.
56. Il-kumitati għandhom jinteraġixxu ma' xulxin skont kif ikun xieraq. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 48, din l-interazzjoni tista' tiegħu l-forma ta' parteċipazzjoni reċiproka sabiex il-president jew membru ta' kumitat jista' jkun ukoll membru ta' kumitat ieħor.
57. Il-membri tal-kumitati għandhom jidhlu f'diskussjonijiet miftuħa u kritiċi, li matulhom fehmiet diverġenti jiġu diskussi b'mod kostruttiv.
58. Il-kumitati għandhom jiddokumentaw l-aġendi tal-laqgħat tal-kumitati u r-risultati u l-konklużjonijiet ewlenin tagħhom.
59. Il-kumitati tar-riskju u tan-nomina għandhom talanqas:
 - a. ikollhom aċċess għall-informazzjoni u għad-data kollha rilevanti meħtieġa biex iwettqu r-rwol tagħhom, fosthom informazzjoni u data minn funzjonijiet korporattivi u ta' kontroll rilevanti (eż. ġuridici, tal-finanzi, tar-rizorsi umani, tal-IT, tar-riskju, tal-verifika tal-konformità, tal-awditjar, eċċ.);
 - b. jirċievu rapporti regolari, informazzjoni ad hoc, komunikazzjonijiet u opinjonijiet mill-kapijiet ta' funzjonijiet ta' kontroll intern dwar il-profil tar-riskju attwali tal-istituzzjoni, il-kultura tar-riskju tagħha u l-limiti tar-riskju tagħha, kif ukoll dwar kwalunkwe ksur materjali li seta' seħħ, b'informazzjoni dettaljata u rakkomandazzjonijiet għal miżuri korrettivi meħuda, li għandhom jittieħdu jew sugġeriti biex dan jiġi indirizzat;
 - c. jirrevedu perjodikament u jiddeċiedu dwar il-kontenut, il-format u l-frekwenza tal-informazzjoni dwar ir-riskju li għandha tiġi rrapportata lilhom; u
 - d. fejn meħtieġ, jiżguraw l-involviment xieraq tal-funzjonijiet ta' kontroll intern u ta' funzjonijiet rilevanti oħra (tar-rizorsi umani, ġuridici, tal-finanzi) fi hdan l-oqsma ta' kompetenza rispettivi tagħhom u/jew ifittxu parir espert estern.

5.4 Rwol tal-kumitat tar-riskju

60. Fejn ikun stabbilit, il-kumitat tar-riskju għandu talanqas:
 - a. jagħti pariri u jappoġġja lill-korp maniġerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu dwar il-monitoraġġ tal-aptit għar-riskju u l-istrateġija globali attwali u futuri tal-istituzzjoni, b'kont meħud ta' kull tip ta' riskju, sabiex jiġi żgurat li huma konformi mal-istrateġija kummerċjali, mal-oġettivi, mal-kultura u mal-valuri korporattivi tal-istituzzjoni;

- b. jassisti lill-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu fis-sorveljanza tal-implimentazzjoni tal-istrateġija tar-riskju tal-istituzzjoni u l-limiti korrispondenti stabbiliti;
 - c. jissorvelja l-implimentazzjoni tal-istrateġiji għall-immaniġġjar tal-kapital u tal-likwidità kif ukoll għar-riskji rilevanti l-oħra kollha ta' istituzzjoni, bħal riskji tas-suq, ta' kreditu, operazzjonali (inklużi riskji ġuridici u tal-IT) u reputazzjonali, sabiex tiġi vvalutata l-adegwatezza tagħhom meta mqabbla mal-istrateġija dwar l-aptit għar-riskju approvata;
 - d. jipprovdi rakkomandazzjonijiet lill-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu dwar aġġustamenti meħtieġa fl-istrateġija tar-riskju bħala riżultat ta', fost oħrajn, tibdil fil-mudell kummerċjali tal-istituzzjoni, żviluppi fis-suq jew rakkomandazzjonijiet magħmula mill-funzjoni tal-immaniġġjar tar-riskju;
 - e. jipprovdi pariri dwar il-ħatra ta' konsulenti esterni li l-funzjoni supervizorja tista' tiddeċiedi li tqabba għal pariri jew appoġġ;
 - f. jirrevedi għadd ta' xenarji possibbli, inklużi xenarji ta' krizi, sabiex jiġi vvalutat kif il-profil tar-riskju tal-istituzzjoni jirreaġixxi għal avvenimenti esterni u interni;
 - g. jissorvelja l-allinjament bejn il-prodotti u s-servizzi finanzjarji materjali kollha offruti lill-klijenti kif ukoll il-mudell kummerċjali u l-istrateġija tar-riskju tal-istituzzjoni¹⁵. Il-kumitat tar-riskju għandu jivvaluta r-riskji assoċjati mal-prodotti u mas-servizzi finanzjarji offruti u jqis l-allinjament bejn il-prezzijiet assenjati u l-profitti miksuba minn dawk il-prodotti u servizzi; u
 - h. jivvaluta r-rakkomandazzjonijiet ta' awdituri interni jew esterni u jsegwi l-implimentazzjoni xierqa tal-miżuri meħuda.
61. Il-kumitat tar-riskju għandu jikkollabora ma' kumitati oħra li l-attivitajiet tagħhom jista' jkollhom impatt fuq l-istrateġija tar-riskju (eż. il-kumitati tal-awditjar u tar-remunerazzjoni) u jikkomunika regolarment mal-funzjonijiet ta' kontroll intern tal-istituzzjoni, b'mod partikolari mal-funzjoni tal-immaniġġjar tar-riskju.
62. Meta jkun stabbilit, il-kumitat tar-riskju għandu, mingħajr preġudizzju għall-kompiti tal-kumitat tar-remunerazzjoni, jeżamina jekk l-inċentivi pprovdu mill-politiki u mill-prattiki ta' remunerazzjoni jqisux ir-riskju, il-kapital, il-likwidità u l-probabbiltà u t-twaqqit tal-qligħ tal-istituzzjoni.

5.5 Rwol tal-kumitat tal-awditjar

¹⁵ Ara wkoll il-linji gwida tal-EBA dwar l-arranġamenti għall-governanza u s-sorveljanza tal-prodotti għal prodotti bankarji bl-imnut, <http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/consumer-protection-and-financial-innovation/guidelines-on-product-oversight-and-governance-arrangements-for-retail-banking-products>.

63. Skont id-Direttiva 2006/43/KE¹⁶, fejn stabbilit, il-kumitat tal-awditjar għandu, fost oħrajn:
- a. jimmonitorja l-effikaċja tas-sistema ta' kontroll intern tal-kwalità u tal-immaniġġjar tar-riskju tal-istituzzjoni u, fejn applikabbli, l-uffiċċju tal-awditjar intern tagħha, fir-rigward tar-rapportar finanzjarju tal-istituzzjoni awditjata, mingħajr ma jikser l-indipendenza tagħha;
 - b. jissorvelja t-twaqqif ta' politiki kontabilistiċi mill-istituzzjoni;
 - c. jimmonitorja l-proċess ta' rapportar finanzjarju u jipprezenta r-rakkomandazzjonijiet bil-għan li tiġi żgurata l-integrità tiegħu;
 - d. jirrevedi u jimmonitorja l-indipendenza tal-awdituri statutorji jew tad-ditti tal-awditjar skont l-Artikoli 22, 22a, 22b, 24a u 24b tad-Direttiva 2006/43/UE u l-Artikolu 6 tar-Regolament (UE) Nru 537/2014¹⁷, u b'mod partikolari l-adegwatezza tal-provvista ta' servizzi mhux tal-awditjar lill-istituzzjoni awditjata skont l-Artikolu 5 ta' dak ir-Regolament;
 - e. jimmonitorja l-awditjar statutorju tar-rapporti finanzjarji annwali u konsolidati, b'mod partikolari l-prestazzjoni tiegħu, filwaqt li jqis kwalunkwe sejba u konklużjoni mill-awtorità kompetenti skont l-Artikolu 26(6) tar-Regolament (UE) Nru 537/2014;
 - f. ikun responsabbli għall-proċedura għall-għażla ta' awditur(i) statutorju/i estern(i) jew ta' ditta/i tal-awditjar u jipprezenta rakkomandazzjoni lill-korp kompetenti tal-istituzzjoni dwar il-ħatra (skont l-Artikolu 16 tar-Regolament (UE) Nru 537/2014 ħlief meta jiġi applikat l-Artikolu 16(8) tar-Regolament (UE) Nru 537/2014) il-kumpens u t-tkeċċija tagħhom għall-approvazzjoni tagħhom;
 - g. jirrevedi l-kamp ta' applikazzjoni tal-awditjar u l-frekwenza tal-awditjar statutorju tal-kontijiet annwali jew konsolidati;
 - h. skont l-Artikolu 39(6)(a) tad-Direttiva 2006/43/UE, jgħarraf lill-korp amministrattiv jew supervizorju tal-entità awditjata bir-riżultat tal-awditjar statutorju u jispjega kif l-awditjar statutorju kkontribwixxa għall-integrità tar-rapportar finanzjarju u x'kien ir-wol tal-kumitat tal-awditjar f'dak il-proċess; u
 - i. jilqa' u jqis ir-rapporti tal-awditjar.

¹⁶ Direttiva 2006/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas- 17 ta' Mejju 2006 dwar il-verifiki statutorji tal-kontijiet annwali u tal-kontijiet konsolidati, li temenda d-Direttivi tal-Kunsill 78/660/KEE u 83/349/KEE u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 84/253/KEE (ĠU L 157, 9.6.2006, p. 87) kif l-aħħar emendata bid-Direttiva 2014/56/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' April 2014.

¹⁷ Regolament (UE) Nru 537/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas- 16 ta' April 2014 dwar rekwiżiti speċifiċi dwar l-awditjar statutorju ta' entitajiet ta' interess pubbliku u li jħassar id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2005/909/KE (ĠU L 158, 27.5.2014, p. 77).

5.6 Kumitati kkombinati

64. Skont l-Artikolu 76(3) tad-Direttiva 2013/36/UE, l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jippermettu li istituzzjonijiet li mhumiex meqjusa sinifikanti jgħaqqdu l-kumitat tar-riskju ma', fejn ikun stabbilit, il-kumitat tal-awditjar kif imsemmi fl-Artikolu 39 tad-Direttiva 2006/43/KE.
65. Fejn ikun hemm kumitat tar-riskju u tan-nomina stabbiliti f'istituzzjonijiet mhux sinifikanti, dawn jistgħu jgħaqqdu l-kumitati. Jekk jagħmlu dan, dawk l-istituzzjonijiet għandhom jiddokumentaw ir-raġunijiet għaliex ikunu għażlu li jgħaqqdu l-kumitati u kif l-approċċ jissodisfa l-objettivi tal-kumitati.
66. L-istituzzjonijiet għandhom f'kull ħin jiżguraw li l-membri ta' kumitat magħqud ikollhom, individwalment u kollettivament, l-għarfien, il-ħiliet u l-kompetenza meħtieġa biex jifhmu bis-sħiħ id-dmirijiet li għandhom jitwettqu mill-kumitat ikkombinat¹⁸.

Titolu III – Qafas ta' governanza

6 Qafas u struttura organizzazzjonali

6.1 Qafas organizzazzjonali

67. Il-korp maniġerjali ta' istituzzjoni għandu jiżgura struttura organizzazzjonali u operattiva xierqa u trasparenti għal dik l-istituzzjoni u għandu jkollu deskrizzjoni bil-miktub tagħha. L-istruttura għandha tippromwovi u turi l-immaniġġjar effettiv u prudenti ta' istituzzjoni fuq livell individwali, subkonsolidat u konsolidat. Il-korp maniġerjali għandu jiżgura li l-funzjonijiet ta' kontroll intern ikunu indipendenti mil-linji operatorji li jikkontrollaw, fosthom li jkun hemm segregazzjoni adegwata tad-dmirijiet, u li jkollhom ir-rizorsi finanzjarji u umani xierqa kif ukoll setgħat biex iwettqu r-rwol tagħhom b'mod effettiv. Il-linji ġerarkiċi u l-allokazzjoni tar-responsabbiltajiet, b'mod partikolari fost id-detenturi ta' funzjonijiet ewlenin, fi ħdan istituzzjoni għandhom ikunu ċari, definiti sew, koerenti, infurzabbli u debitament dokumentati. Id-dokumentazzjoni għandha tiġi aġġornata kif xieraq.
68. L-istruttura tal-istituzzjoni ma għandhiex timpedixxi l-kapaċità tal-korp maniġerjali li jissorvelja u li jimmaniġġja b'mod effettiv ir-riskji ffaċċjati mill-istituzzjoni jew mill-grupp jew il-kapaċità tal-awtorità kompetenti li tissorvelja l-istituzzjoni b'mod effettiv.
69. Il-korp maniġerjali għandu jivaluta jekk u kif tibdil materjali fl-istruttura tal-grupp (eż. it-twaqqif ta' sussidjarji ġodda, fużjonijiet u akkwizzjonijiet, bejgħ jew stralc ta' partijiet tal-grupp, jew żviluppi esterni) jaffettwa s-solidità tal-qafas organizzazzjonali tal-istituzzjoni. Fejn jiġu identifikati nuqqasijiet, il-korp maniġerjali għandu jagħmel l-aġġustamenti meħtieġa malajr.

¹⁸ Ara wkoll il-linji gwida kongunti tal-AETS u tal-EBA dwar il-valutazzjoni tal-idoneità tal-membri tal-korp maniġerjali u tad-detenturi ta' funzjonijiet ewlenin skont id-Direttiva 2013/36/UE u d-Direttiva 2014/65/UE.

6.2 Kun af l-istruttura tiegħek

70. Il-korp maniġerjali għandu jkun jaf u jifhem sew l-istruttura ġuridika, organizzazzjonali u operattiva tal-istituzzjoni ('kun af l-istruttura tiegħek') u jiżgura li hija konformi mal-istrategġija kummerċjali u tar-riskju u mal-aptit għar-riskju tagħha.
71. Il-korp maniġerjali għandu jkun responsabbli għall-approvazzjoni ta' strategġiji u ta' politiki sodi għat-twaqqif ta' strutturi ġodda. Meta istituzzjoni toħloq diversi entitajiet ġuridiċi fi ħdan il-grupp tagħha, l-għadd tagħhom u, b'mod partikolari, l-interkonnessjonijiet u t-tranzazzjonijiet bejniethom ma għandhomx joħolqu sfidi għat-tfassil tal-governanza interna tagħha, u għall-immaniġġjar u għas-sorveljanza effettivi tar-riskji tal-grupp sħiħ. Il-korp maniġerjali għandu jiżgura li l-istruttura ta' istituzzjoni u, fejn applikabbli, l-istrutturi fi grupp, b'kont meħud tal-kriterji speċifikati fit-Taqsima 7, huma ċari, effiċjenti u trasparenti għall-persunal tal-istituzzjoni, għall-azzjonisti u għall-partijiet interessati oħra u għall-awtorità kompetenti.
72. Il-korp maniġerjali għandu jiggwida l-istruttura tal-istituzzjoni, l-evoluzzjoni u l-limitazzjonijiet tagħha u għandu jiżgura li l-istruttura hija ġustifikata u ma tinvolvi kumplessità żejda jew mhux xierqa.
73. Il-korp maniġerjali ta' istituzzjoni konsolidanti għandu jifhem mhux biss l-istruttura ġuridika, organizzazzjonali u operattiva tal-grupp iżda anke l-għan u l-attivitajiet tal-entitajiet differenti tiegħu u r-rabtiet u r-relazzjonijiet bejniethom. Dan jinkludi fehim tar-riskji operazzjonali speċifiċi għall-grupp u skoperturi intragrupp kif ukoll il-mod kif il-finanzjament, il-kapital, il-likwidità u l-profil tar-riskju tal-grupp jistgħu jiġu affettwati f'ċirkostanzi normali u negattivi. Il-korp maniġerjali għandu jiżgura l-kapaċità tal-istituzzjoni li tipproduċi informazzjoni dwar il-grupp b'mod propizju, dwar it-tip, il-karatteristiċi, l-organigramma, l-istruttura ta' sjieda u n-negozji ta' kull entità ġuridika, kif ukoll il-konformità tal-istituzzjonijiet fi ħdan il-grupp mar-rekwiżiti kollha ta' rapportar superviżorju fuq bażi individwali, subkonsolidata u konsolidata.
74. Il-korp maniġerjali ta' istituzzjoni konsolidanti għandu jiżgura li l-entitajiet differenti tal-grupp (inkluż l-istituzzjoni konsolidanti nnifisha) jirċievu biżżejjed informazzjoni sabiex ikollhom perċezzjoni ċara tal-oġettivi ġenerali, tal-istrategġiji u tal-profil tar-riskju tal-grupp u l-mod kif l-entità tal-grupp ikkonċernata hija inkorporata fl-istruttura u fil-funzjonament operattiv tal-grupp. Din l-informazzjoni u r-reviżjonijiet tagħha għandhom jiġu dokumentati u jitpoġġew għad-dispożizzjoni tal-funzjonijiet rilevanti kkonċernati, inkluż lill-korp maniġerjali, lil-linji operatorji u lill-funzjonijiet ta' kontroll intern. Il-membri tal-korp maniġerjali ta' istituzzjoni konsolidanti għandhom iżommu lilhom infushom infurmati dwar ir-riskji kkawżati mill-istruttura tal-grupp, filwaqt li jqisu l-kriterji speċifikati fit-Taqsima 7 tal-linji gwida. Dan jinkludi li jirċievu:
 - a. informazzjoni dwar motivaturi ewlenin tar-riskji;

- b. rapporti regolari li jivvalutaw l-istruttura generali tal-istituzzjoni u li jivvalutaw il-konformità tal-attivitajiet tal-entitajiet individwali mal-istrategija approvata għall-grupp kollu; u
- c. rapporti regolari dwar temi fejn il-qafas regulatorju jeħtieġ konformità fuq livell individwali, subkonsolidat u konsolidat.

6.3 Strutturi kumplessi u attivitajiet atipici jew mhux trasparenti

75. L-istituzzjonijiet għandhom jevitaw li jwaqqfu strutturi kumplessi u potenzjalment mhux trasparenti. Fit-teħid tad-deċiżjonijiet tagħhom l-istituzzjonijiet għandhom iqisu r-riżultati ta' valutazzjoni tar-riskju mwettqa biex jiġi identifikat jekk dawn l-istrutturi jistgħux jintużaw għal skop marbut mal-ħasil tal-flus jew ma' reati finanzjarji oħra kif ukoll il-kontrolli u l-qafas ġuridiku rispettivi fis-seħħ¹⁹. Għal dan il-għan, l-istituzzjonijiet għandhom talanqas iqisu:
- a. il-punt safejn il-ġurisdizzjoni li fiha ser tiġi stabbilita l-istruttura tikkonforma b'mod effettiv mal-istandards tal-UE u dawk internazzjonali dwar it-trasparenza fiskali, il-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus u kontra l-finanzjament tat-terroriżmu;
 - b. il-punt safejn l-istruttura sservi skop ekonomiku u ġuridiku ovvju;
 - c. il-punt safejn l-istruttura tista' tintuża biex tinheba l-identità tas-sid benefiċjarju aħħari;
 - d. il-punt safejn it-talba tal-klijent li twassal għat-twaqqif possibbli ta' struttura toħloq tħassib;
 - e. jekk l-istruttura tistax tfixkel sorveljanza xierqa mill-korp maniġerjali tal-istituzzjoni jew il-kapaċità tal-istituzzjoni li timmaniġġja r-riskju relatat; u
 - f. jekk l-istruttura toħloq ostakli għas-supervizjoni effettiva mill-awtoritajiet kompetenti.
76. Fi kwalunkwe każ, l-istituzzjonijiet ma għandhomx jistabbilixxu strutturi opaki jew kumplessi bla bżonn li ma għandhom ebda raġuni ekonomika ċara jew skop legali jew jekk l-istituzzjonijiet huma mħassba li dawn l-istrutturi jistgħu jintużaw għal skop marbut ma' kriminalità finanzjarja.
77. Meta jwaqqaf tali strutturi, il-korp maniġerjali għandu jifhimhom u l-għan tagħhom u r-riskji partikolari assoċjati magħhom u jiżgura li l-funzjonijiet ta' kontroll intern huma involuti kif

¹⁹ Għal aktar dettalji dwar il-valutazzjoni tar-riskju marbut ma' pajjiż partikolari u r-riskju assoċjati ma' prodotti u klijenti individwali, l-istituzzjonijiet għandhom jirreferu wkoll għal-linji gwida kongunti finali (ladarba jinħarġu) dwar fatturi ta' riskju: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/guidelines-on-risk-factors-and-simplified-and-enhanced-customer-due-diligence/-/regulatory-activity/consultation-paper>.

xieraq. Dawn l-istrutturi għandhom jiġu approvati u jinżammu biss meta l-għan tagħhom ikun ġie definit u mifhum b'mod ċar, u meta l-korp maniġerjali jkun sodisfatt li jkunu ġew identifikati r-riskji materjali kollha, inklużi r-riskji għar-reputazzjoni, li r-riskji kollha jistgħu jiġu mmaniġġjati b'mod effettiv u jiġu rapportati b'mod xieraq, u li tkun għet żgurata sorveljanza effettiva. Aktar ma l-istruttura organizzazzjonali u operattiva tkun kumplessa u opaka, u akbar ma jkunu r-riskji, aktar għandha tkun intensiva s-sorveljanza tal-istruttura.

78. L-istituzzjonijiet għandhom jiddokumentaw id-deċiżjonijiet tagħhom u jkunu kapaċi jiġġustifikaw id-deċiżjonijiet tagħhom lill-awtoritajiet kompetenti.
79. Il-korp maniġerjali għandu jiżgura li jittieġdu azzjonijiet xierqa biex jiġu evitati jew jittaffew ir-riskji ta' attivitajiet f'dawn l-istrutturi. Dan jinkludi li jiġi żgurat li:
- a. l-istituzzjoni jkollha politiki u proċeduri u proċessi dokumentati adegwati fis-sehħ (eż. limiti applikabbli, rekwiżiti ta' informazzjoni) għall-konsiderazzjoni, il-konformità, l-approvazzjoni u l-immaniġġjar tar-riskju ta' tali attivitajiet, filwaqt li jitqiesu l-konsegwenzi għall-istruttura organizzazzjonali u operattiva tal-grupp, il-profil tar-riskju tagħha u r-riskju reputazzjonali tagħha;
 - b. informazzjoni li tittratta dawn l-attivitajiet u r-riskji tagħhom hija aċċessibbli għall-istituzzjoni konsolidanti u għall-awdituri interni u esterni u tiġi rrapportata lill-korp maniġerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu u lill-awtorità kompetenti li tkun tat l-awtorizzazzjoni; u
 - c. l-istituzzjoni teżamina perjodikament il-ħtieġa li jkomplu jinżammu tali strutturi.
80. Dawn l-istrutturi u l-attivitajiet, inkluża l-konformità tagħhom mal-leġiżlazzjoni u ma' standards professjonali, għandhom ikunu soġġetti għal reviżjoni regolari mill-uffiċċju tal-awditjar intern abbażi ta' approċċ ibbażat fuq ir-riskju.
81. L-istituzzjonijiet għandhom jieħdu l-istess miżuri ta' mmaniġġjar tar-riskju bħal fil-każ tal-attivitajiet kummerċjali propji tal-istituzzjoni meta jwettqu attivitajiet atipici jew mhux trasparenti għall-klijenti (eż. jgħinu lill-klijenti jwaqqfu veikoli f'ġurisdiżjonijiet offshore, jiżviluppaw strutturi kumplessi, jiffinanzjawlhom tranżazzjonijiet jew jipprovduhom servizzi fiduċjarji) li joħolqu sfidi simili ta' governanza interna u joħolqu riskji operazzjonali u reputazzjonali sinifikanti. B'mod partikolari, l-istituzzjonijiet għandhom janalizzaw ir-raġuni għaliex il-klijent irid iwaqqaf struttura partikolari.

7 Qafas organizzazzjonali f'kuntast ta' grupp

82. Skont l-Artikolu 109(2) tad-Direttiva 2013/36/UE, impriżi prinċipali u sussidjarji soġġetti għal dik id-Direttiva għandhom jiżguraw li l-arranġamenti, il-proċessi u l-mekkanizmi ta' governanza jkunu konsistenti u integrati tajjeb fuq bażi konsolidata u subkonsolidata. Għal dan il-għan, l-impriżi prinċipali u s-sussidjarji fil-kamp ta' applikazzjoni ta' konsolidament prudenzjali għandhom jimplementaw tali arranġamenti, proċessi u mekkanizmi fis-sussidjarji tagħhom li

mhumieq soġġetti għad-Direttiva 2013/36/UE biex jiġu żgurati arranġamenti robusti ta' governanza fuq bażi konsolidata u subkonsolidata. Il-funzjonijiet kompetenti fi ħdan l-istituzzjoni konsolidanti u fis-sussidjarji tagħha għandhom jinteraġixxu u jiskambjaw data u informazzjoni kif xieraq. L-arranġamenti, il-proċessi u l-mekkaniżmi ta' governanza għandhom jiżguraw li l-istituzzjoni konsolidanti jkollha data u informazzjoni suffiċjenti u tkun tista' tivvaluta l-profil tar-riskju għall-grupp kollu, kif spjegat fit-Taqsima 6.2.

83. Il-korp maniġerjali ta' sussidjarja li hija soġġetta għad-Direttiva 2013/36/UE għandu jadotta u jimplementa fuq il-livell individwali l-politiki ta' governanza applikabbli għall-grupp kollu stabbiliti fil-livell konsolidat jew subkonsolidat, b'mod konformi mar-rekwiżiti speċifiċi kollha skont id-dritt nazzjonali u dak tal-UE.
84. Fil-livell konsolidat u dak subkonsolidat, l-istituzzjoni konsolidanti għandha tiżgura li l-istituzzjonijiet u l-entitajiet kollha fil-kamp ta' applikazzjoni ta' konsolidament prudenzjali, inklużi s-sussidjarji tagħhom li mhumieq soġġetti għad-Direttiva 2013/36/UE jaderixxu mal-politiki ta' governanza applikabbli għall-grupp kollu. Meta timplementa politiki ta' governanza, l-istituzzjoni konsolidanti għandha tiżgura li jkun hemm arranġamenti robusti ta' governanza fis-seħħ għal kull sussidjarja u tqis arranġamenti, proċessi u mekkaniżmi speċifiċi fejn l-attivitajiet kummerċjali ma jkunux organizzati f'entitajiet ġuridici separati iżda f'matriċi ta' linji operatorji li tinkludi diversi entitajiet ġuridici.
85. Istituzzjoni konsolidanti għandha tqis l-interessi tas-sussidjarji kollha tagħha, u l-mod kif l-istrategiji u l-politiki jikkontribwixxu għall-interess ta' kull sussidjarja u l-interess tal-grupp kollu fit-tul.
86. L-impreżi prinċipali u s-sussidjarji tagħhom għandhom jiżguraw li l-istituzzjonijiet u l-entitajiet fi ħdan il-grupp jikkonformaw mar-rekwiżiti speċifiċi kollha fi kwalunkwe ġurisdizzjoni rilevanti.
87. L-istituzzjoni konsolidanti għandha tiżgura li sussidjarji stabbiliti f'pajjiżi terzi, u li huma inklużi fil-kamp ta' applikazzjoni ta' konsolidament prudenzjali, jkollhom arranġamenti, proċessi u mekkaniżmi ta' governanza, fis-seħħ li huma konsistenti mal-politiki ta' governanza għall-grupp kollu u jikkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikoli 74 sa 96 tad-Direttiva 2013/36/UE u ma' dawn il-linji gwida, sakemm dan ma jkunx illegali skont il-liġijiet tal-pajjiż terz.
88. Ir-rekwiżiti ta' governanza tad-Direttiva 2013/36/UE u dawn il-linji gwida japplikaw għall-istituzzjonijiet indipendentement mill-fatt li jistgħu jkunu sussidjarji ta' impreża prinċipali f'pajjiż terz. Meta sussidjarja ta' impreża prinċipali tal-UE f'pajjiż terz tkun istituzzjoni konsolidanti, il-kamp ta' applikazzjoni tal-konsolidament prudenzjali ma jinkludix il-livell tal-impreża prinċipali li tinsab f'pajjiż terz u sussidjarji diretti oħrajn ta' dik l-impreża prinċipali. L-istituzzjoni konsolidanti għandha tiżgura li l-politika ta' governanza tal-grupp kollu tal-istituzzjoni prinċipali f'pajjiż terz titqies fi ħdan il-politika ta' governanza tagħha stess sakemm dan ma jmurx kontra r-rekwiżiti stabbiliti fid-dritt rilevanti tal-UE, inkluż fid-Direttiva 2013/36/UE u f'dawn il-linji gwida.

89. Meta jistabbilixxu politiki u jiddokumentaw arrangamenti ta' governanza, l-istituzzjonijiet għandhom iqisu l-aspetti elenkati fl-Anness 1 tal-linji gwida. Filwaqt li l-politiki u d-dokumentazzjoni jistgħu jkunu inklużi f'dokumenti separati, l-istituzzjonijiet għandhom jikkunsidraw li jagħqduhom flimkien jew jirreferu għalihom f'dokument qafas uniku ta' governanza.

8 Politika ta' esternalizzazzjoni²⁰

90. Il-korp manigerjali għandu japprova u jirrevedi u jaġġorna fuq bażi regolari l-politika ta' esternalizzazzjoni ta' istituzzjoni, u jiżgura li t-tibdil xieraq jiġi implimentat f'waqtu.
91. Il-politika ta' esternalizzazzjoni għandha tqis l-impatt tal-esternalizzazzjoni fuq in-negozju ta' istituzzjoni u r-riskju li tiffaċċja (bħal riskji operazzjonali, fosthom riskji legali u tal-IT; riskji għar-reputazzjoni; u riskji tal-koncentrazzjoni). Il-politika għandha tinkludi l-arrangamenti ta' rapportar u ta' monitoraġġ li għandhom jiġu implimentati mit-tnedija sat-tmiem ta' ftehim ta' esternalizzazzjoni (inkluż it-tfassil tal-każ kummerċjali għal esternalizzazzjoni, l-iffirmar ta' kuntratt ta' esternalizzazzjoni, l-implimentazzjoni tal-kuntratt sal-iskadenza tiegħu, pjanijiet ta' kontinġenza u strateġiji ta' ħruġ). Istituzzjoni tibqa' kompletament responsabbli għas-servizzi u għall-attivitajiet esternalizzati kollha u għad-deċiżjonijiet ta' ġestjoni li joħroġu minnhom. Għaldaqstant, il-politika ta' esternalizzazzjoni għandha tagħmilha ċara li l-esternalizzazzjoni ma teħlisx lill-istituzzjoni mill-obbligi regolatorji tagħha u mir-responsabbiltajiet tagħha lejn il-klijenti tagħha.
92. Il-politika għandha tiddikjara li l-arrangamenti ta' esternalizzazzjoni ma għandhomx ifixklu s-supervizjoni effettiva fuq il-post u mhux fuq il-post tal-istituzzjoni u ma għandhom jiksru ebda restrizzjoni supervizorja fuq is-servizzi u l-attivitajiet. Il-politika għandha tkopri wkoll l-esternalizzazzjoni intragrupp (jiġifieri servizzi pprovduti minn entità ġuridika separata fi ħdan grupp ta' istituzzjoni) u tqis kwalunkwe ċirkostanza speċifika tal-grupp.
93. Il-politika għandha teżigi li, meta tagħzel fornituri ta' servizzi esterni materjali jew meta testernalizza attivitajiet, l-istituzzjoni għandha tqis jekk il-fornitur tas-servizz għandux fis-seħħ standards etici xierqa jew kodiċi ta' kondotta jew le.

Titolu IV – Kultura tar-riskju u kondotta kummerċjali

9 Kultura tar-riskju

94. Kultura tar-riskju soda u konsistenti għandha tkun element ewlieni tal-immaniġġjar effettiv tar-riskju tal-istituzzjonijiet u għandha tippermetti lill-istituzzjonijiet jieħdu deċiżjonijiet għaqlin u infurmati.

²⁰ Il-linji gwida attwali huma limitati għall-politika ġenerali ta' esternalizzazzjoni; l-aspetti speċifiċi tal-kwistjoni ta' esternalizzazzjoni huma indirizzati fil-linji gwida tas-CEBS dwar l-esternalizzazzjoni, li għandhom jiġu riveduti. Dawn il-linji gwida huma disponibbli fuq <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-on-outsourcing>.

95. L-istituzzjonijiet għandhom jiżviluppaw kultura tar-riskju integrata u mifruxa madwar l-istituzzjoni kollha, ibbażata fuq fehim sħiħ u approċċ olistiku tar-riskji li jiffaċċjaw u kif inhuma ġestiti, filwaqt li jqisu l-aptit għar-riskju tal-istituzzjoni.
96. L-istituzzjonijiet għandhom jiżviluppaw kultura tar-riskju permezz ta' politiki, komunikazzjoni u taħriġ tal-persunal fir-rigward tal-attivitajiet, l-istrategija u l-profil tar-riskju tal-istituzzjonijiet, u għandhom jadattaw il-komunikazzjoni u t-taħriġ tal-persunal biex jittiehed kont tar-responsabbiltajiet tal-persunal fir-rigward tat-teħid ta' riskji u l-immaniġġjar tar-riskji.
97. Il-persunal għandu jkun kompletament konxju mir-responsabbiltajiet tiegħu relatati mal-immaniġġjar tar-riskji. L-immaniġġjar tar-riskji ma għandux ikun limitat għal speċjalisti tar-riskji jew għal funzjonijiet ta' kontroll intern. L-unitajiet operatorji, taħt is-sorveljanza tal-korp maniġerjali, għandhom ikunu primarjament responsabbli għall-immaniġġjar tar-riskji fuq bażi ta' kuljum skont il-politiki, il-proċeduri u l-kontrolli tal-istituzzjoni, filwaqt li jitqiesu l-aptit għar-riskju u l-kapaċità għar-riskju tal-istituzzjoni.
98. Kultura tar-riskju b'saħħitha għandha tinkludi iżda mhux neċessarjament tkun limitata għal:
- a. It-ton minn fuq: il-korp maniġerjali għandu jkun responsabbli għat-twaqqif u għall-komunikazzjoni tal-valuri fundamentali u tal-aspettattivi tal-istituzzjoni. L-imġiba tal-membri tagħha għandha tirrifletti l-valuri mħaddna. Il-manigment tal-istituzzjonijiet, inklużi d-detenturi ta' funzjonijiet ewlenin, għandu jikkontribwixxi għall-komunikazzjoni interna tal-valuri fundamentali u tal-aspettattivi lill-persunal. Il-persunal għandu jaġixxi skont il-liġijiet u r-regolamenti kollha applikabbli u jirreferi minnufih nuqqas ta' konformità osservata fi ħdan jew barra mill-istituzzjoni (eż. lill-awtorità kompetenti permezz ta' proċess ta' żvelar ta' informazzjoni protetta). Il-korp maniġerjali għandu fuq bażi kontinwa jippromwovi, jimmonitorja u jivvaluta l-kultura tar-riskju tal-istituzzjoni; iqis l-impatt tal-kultura tar-riskju fuq l-istabbiltà finanzjarja, fuq il-profil tar-riskju u fuq il-governanza robusta tal-istituzzjoni; u jagħmel tibdil fejn meħtieġ.
 - b. Responsabbiltà: il-persunal rilevanti fil-livelli kollha għandu jkun jaf u jifhem il-valuri fundamentali tal-istituzzjoni u, safejn ikun meħtieġ għar-rwol tiegħu, l-aptit għar-riskju u l-kapaċità għar-riskju tagħha. Għandu jkun kapaċi jwettaq ir-rwol tiegħu u jkunu konxju li ser jinżamm responsabbli għall-azzjonijiet tiegħu fir-rigward tal-imġieba ta' teħid tar-riskji tal-istituzzjoni.
 - c. Komunikazzjoni u kontestazzjoni effettivi: kultura tar-riskju b'saħħitha għandha tippromwovi ambjent ta' komunikazzjoni miftuħa u kontestazzjoni effettiva li fih il-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet jinkoraġġixxu firxa wiesgħa ta' fehmiet, jippermettu ttestjar ta' Prattiki kurrenti, jstimulaw attitudni kritika u kostruttiva fost il-persunal, u jippromwovu ambjent ta' impenn miftuħ u kostruttiv fl-organizzazzjoni kollha.

- d. Inċentivi: inċentivi xierqa għandu jkollhom rwol ewlieni fl-allinjament tal-imġiba tat-teħid ta' riskji mal-profil tar-riskju tal-istituzzjoni u mal-interest fit-tul tagħha²¹.

10 Valuri korporattivi u kodiċi ta' kondotta

99. Il-korp maniġerjali għandu jiżviluppa, jadotta, jaderixxi ma' u jipromwovi standards etiċi u professjonali għoljin, filwaqt li jqis il-ħtiġijiet u l-karatteristiċi speċifiċi tal-istituzzjoni, u għandu jiżgura l-implimentazzjoni ta' dawn l-istandards (permezz ta' kodiċi ta' kondotta jew ta' strument simili). Għandu jissorvelja wkoll l-aderenza tal-persunal ma' dawn l-istandards. Fejn applikabbli, il-korp maniġerjali jista' jadotta u jimplementa l-istandards tal-grupp jew standards komuni dikjarati mill-assoċjazzjonijiet jew minn organizzazzjonijiet oħra rilevanti.
100. L-għan tal-istandards implimentati għandu jkun li jitnaqqsu r-riskji li għalihom hija esposta l-istituzzjoni, b'mod partikolari r-riskji operazzjonali u reputazzjonali, li jista' jkollhom impatt negattiv konsiderevoli fuq il-profittabilità u s-sostenibbiltà ta' istituzzjoni minħabba multi, spejjeż ta' litigazzjoni, restrizzjonijiet imposti minn awtoritajiet kompetenti, penali finanzjarji u kriminali oħrajn, kif ukoll it-telf tal-fiduċja tal-konsumaturi u tal-valur tal-marka kummerċjali.
101. Il-korp maniġerjali għandu jkollu politiki ċari u dokumentati dwar kif għandhom jintlaħqu dawn l-istandards. Dawn il-politiki għandhom:
- ifakkru lill-qarrejja li l-attivitajiet kollha tal-istituzzjoni għandhom isiru skont id-dritt applikabbli u skont il-valuri korporattivi tal-istituzzjoni;
 - jipromwovu sensibilizzazzjoni dwar ir-riskji permezz ta' kultura tar-riskju b'saħħitha f'konformità mat-Taqsima 9 tal-linji gwida, li jwasslu l-aspettattiva tal-korp maniġerjali li l-attivitajiet ma jmorrux lil hinn mill-aptit għar-riskju definit u l-limiti definiti mill-istituzzjoni u r-responsabbiltajiet rispettivi tal-persunal;
 - jstabilixxu prinċipji dwar u jipprovdu eżempji ta' mġiba aċċettabbli u mhux aċċettabbli marbuta b'mod partikolari ma' rapportar finanzjarju ħażin u ma' kondotta finanzjarja ħażina, ma' reati ekonomiċi u finanzjarji (inklużi frodi, ħasil tal-flus u prattiki antitrust, sanzjonijiet finanzjarji, tixħim u korruzzjoni, manipolazzjoni tas-suq, bejgħ ħażin u ksur ieħor tal-liġijiet dwar il-protezzjoni tal-konsumatur);
 - jiċċaraw li minbarra l-konformità mar-rekwiżiti ġuridiċi u regulatorji u mal-politiki interni, il-persunal huwa mistenni jgħib ruħu b'onestà u b'integrità u jwettaq id-dmirijiet tiegħu bil-ħila, bl-attenzjoni u bid-diligenza dovuta; u

²¹ Jekk jogħġbok irreferi wkoll għal-linji gwida tal-EBA dwar politiki sodi ta' remunerazzjoni skont l-Artikoli 74(3) u 75(2) tad-Direttiva 2013/36/UE u divulgazzjonijiet skont l-Artikolu 450 tar-Regolament (UE) Nru 575/2013 (EBA/GL/2015/22), disponibbli fuq <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration>.

- e. jiżguraw li l-persunal ikun konxju mill-azzjonijiet dixxiplinarji interni u esterni, azzjonijiet legali u sanzjonijiet potenzjali li jistgħu jsegwu kondotta ħażina u mgħiba inaċċettabbli.

102. L-istituzzjonijiet għandhom jimmonitorjaw il-konformità ma' dawn l-istandards u jiżguraw is-sensibilizzazzjoni tal-persunal, eż. billi jipprovdu taħriġ. L-istituzzjonijiet għandhom jiddefinixxu l-funzjoni responsabbli għall-monitoraġġ tal-konformità u għall-valutazzjoni tal-ksur tal-kodiċi ta' kondotta jew ta' strumenti simili kif ukoll proċess biex jiġu trattati kwistjonijiet ta' nonkonformità. Ir-riżultati għandhom jiġu rrapportati perjodikament lill-korp maniġerjali.

11 Politika dwar il-kunflitt ta' interess fuq livell istituzzjonali

103. Il-korp maniġerjali għandu jkun responsabbli għat-twaqqif, għall-approvazzjoni u għas-sorveljanza tal-implimentazzjoni u taż-żamma ta' politiki effettivi għall-identifikazzjoni, il-valutazzjoni, l-immaniġġjar u l-mitigazzjoni jew il-prevenzjoni ta' kunflitti ta' interess attwali u potenzjali fuq livell istituzzjonali, eż. bħala riżultat tad-diversi attivitajiet u rwoli tal-istituzzjoni, ta' istituzzjonijiet differenti fil-kamp ta' applikazzjoni ta' konsolidament prudenzjali jew ta' linji jew unitajiet operatorji differenti fi f'dan l-istituzzjoni, jew fir-rigward ta' partijiet interessati esterni.

104. L-istituzzjonijiet għandhom jieħdu, skont l-arranġamenti organizzazzjonali u amministrattivi tagħhom, miżuri adegwati biex jiġi evitat li l-kunflitti ta' interess ikollhom effett negattiv fuq l-interessi tal-klijenti tagħhom.

105. Il-miżuri tal-istituzzjonijiet għall-immaniġġjar jew fejn xieraq għall-mitigazzjoni ta' kunflitti ta' interess għandhom ikunu dokumentati u għandhom jinkludu, fost oħrajn:

- a. segregazzjoni xierqa tad-dmirijiet, eż. persuni differenti jiġu fdati b'attivitajiet kunfligġenti fl-ipproċessar ta' tranżazzjonijiet jew fl-għoti ta' servizzi lil persuni differenti, jew persuni differenti jiġu fdati b'responsabbiltajiet superviżorji u ta' rapportar ta' attivitajiet kunfligġenti;
- b. it-twaqqif ta' ostakli għall-informazzjoni, eż. permezz tas-separazzjoni fiżika ta' ċerti linji jew unitajiet operatorji; u
- c. it-twaqqif ta' proċeduri adegwati għal tranżazzjonijiet ma' partijiet relatati, eż. rekwiżit li t-tranżazzjonijiet isiru skont il-prinċipju ta' distakkament.

12 Politika dwar il-kunflitt ta' interess għall-persunal²²

106. Il-korp maniġerjali għandu jkun responsabbli għat-twaqqif, għall-approvazzjoni u għas-sorveljanza tal-implimentazzjoni u taż-żamma ta' politiki effettivi għall-identifikazzjoni, il-

²² Din it-taqsima għandha tinqara flimkien mal-linji gwida kongunti tal-AETS u tal-EBA dwar il-valutazzjoni tal-idoneità tal-membri tal-korp maniġerjali u tad-detenturi ta' funzjonijiet ewlenin skont id-Direttiva 2013/36/UE u d-Direttiva 2014/65/UE.

valutazzjoni, l-immaniġġjar u l-mitigazzjoni ta' kunflitti ta' interess attwali u potenzjali bejn l-interessi tal-istituzzjoni u l-interessi privati tal-persunal, inklużi tal-membri tal-korp manigerjali, li jistgħu jinfluwenzaw hażin it-twettiq tad-doveri u tar-responsabbiltajiet tagħhom. Istituzzjoni konsolidanti għandha tqis l-interessi fi ħdan politika ta' kunflitt ta' interess għall-grupp kollu fuq bażi konsolidata jew subkonsolidata.

107. L-għan tal-politika għandu jkun li jiġu identifikati kunflitti ta' interess tal-persunal, inklużi l-interessi tal-eqreb membri tal-familja tagħhom. L-istituzzjonijiet għandhom jieħdu inkunsiderazzjoni l-fatt li kunflitti ta' interess ma jinholqux biss minn relazzjonijiet professjonali jew personali attwali iżda anke minn dawk passati. Fejn jitfaċċaw kunflitti ta' interess, l-istituzzjonijiet għandhom jivvalutaw il-materjalità tagħhom u jiddeċiedu u jimplimentaw kif xieraq miżuri ta' mitigazzjoni.

108. Fir-rigward ta' kunflitti ta' interess li jistgħu jirriżultaw minn relazzjonijiet imġhodija, l-istituzzjonijiet għandhom jiffissaw perjodu ta' żmien xieraq li għalih jixtiequ li l-persunal jirrapporta tali kunflitti ta' interess, fuq il-bażi li dawn xorta jista' jkollhom impatt fuq l-imġiba u fuq il-partecipazzjoni tal-persunal fit-teħid ta' deċiżjonijiet.

109. Il-politika għandha tkopri talanqas is-sitwazzjonijiet jew ir-relazzjonijiet li ġejjin fejn jista' jkun hemm kunflitti ta' interess:

- a. interessi ekonomiċi (eż. ishja, drittijiet ta' sjieda u sħubiji oħra, partecipazzjoni finanzjarja u interessi ekonomiċi oħra fi klijenti kummerċjali, drittijiet ta' proprjetà intellettuali, self mogħti mill-istituzzjoni lil kumpannija proprjetà ta' persunal, sħubija f'korp jew sjieda ta' korp jew ta' entità b'interessi kunfliġġenti);
- b. relazzjonijiet personali jew professjonali mas-sidien ta' partecipazzjonijiet kwalifikanti fl-istituzzjoni;
- c. relazzjonijiet personali jew professjonali mal-persunal tal-istituzzjoni jew tal-entitajiet inklużi fil-kamp ta' applikazzjoni ta' konsolidament prudenzjali (eż. relazzjonijiet familjari);
- d. impjeg ieħor u impjegi preċedenti fil-passat riċenti (eż. ħames snin);
- e. relazzjonijiet personali jew professjonali ma' partijiet interessati esterni rilevanti (eż. assoċjazzjoni ma' fornituri materjali, konsulenti jew fornituri ta' servizzi oħra); u
- f. influwenza politika jew relazzjonijiet politiċi.

110. Minkejja dak li ntqal hawn fuq, l-istituzzjonijiet għandhom iqisu l-fatt li jekk membru tal-persunal ikun azzjonist ta' istituzzjoni jew ikollu kontijiet privati jew self ma' istituzzjoni oħra jew juża servizzi oħra ta' istituzzjoni, dan ma għandux iwassal għal sitwazzjoni fejn il-persunal jitqies li għandu kunflitt ta' interess jekk jibqa' fi ħdan limitu de minimis xieraq.

111. Il-politika għandha tistabbilixxi l-proċessi għar-rapportar u għall-komunikazzjoni lill-funzjoni responsabbli taht il-politika. Il-persunal għandu jkollu d-dmir li jiżvela minnufih internament kwalunkwe kwistjoni li tista' tirriżulta, jew li tkun digà rriżultat, f'kunflitt ta' interess.
112. Il-politika għandha tiddistingwi bejn kunflitti ta' interess li jippersistu u li jeħtieġ li jiġu mmanigġjati b'mod permanenti u kunflitti ta' interess li jseħħu mingħajr ma jkun mistenni fir-rigward ta' avveniment uniku (eż. tranżazzjoni, l-għażla ta' fornitur ta' servizz, eċċ.) u li ġeneralment jistgħu jiġu mmanigġjati b'miżura ta' darba. F'kull ċirkostanza, l-interess tal-istituzzjoni għandu jkun ċentrali għad-deċiżjonijiet meħuda.
113. Il-politika għandha tistabbilixxi proċeduri, miżuri, rekwiziti ta' dokumentazzjoni u responsabbiltajiet għall-identifikazzjoni u għall-prevenzjoni ta' kunflitti ta' interess, għall-valutazzjoni tal-materjalità tagħhom u għat-teħid ta' miżuri mitiganti. Tali proċeduri, rekwiziti, responsabbiltajiet u miżuri għandhom jinkludu:
- li attivitajiet jew tranżazzjonijiet kunfliġġenti jiġu fdati lil persuni differenti;
 - li persunal li jkun attiv ukoll barra mill-istituzzjoni ma jithallix ikollu influwenza mhux xierqa fl-istituzzjoni fir-rigward ta' dawk l-attivitajiet oħra;
 - li tiġi stabbilita r-responsabbiltà tal-membri tal-korp maniġerjali li jastjenu milli jivvotaw dwar kwalunkwe kwistjoni fejn membru għandu jew jista' jkollu kunflitt ta' interess jew meta l-oġġettività tal-membri jew il-kapaċità tiegħu li jwettaq sew idmirijiet lejn l-istituzzjoni tista' tkun kompromessa b'xi mod ieħor;
 - li jiġu stabbiliti proċeduri adegwati għal tranżazzjonijiet ma' partijiet relatati (l-istituzzjonijiet jistgħu jikkunsidraw, fost oħrajn, li jitolbu li t-tranżazzjonijiet jitwettqu skont il-prinċipju ta' distakkament, li jitolbu l-applikazzjoni tal-proċeduri kollha rilevanti ta' kontroll intern għal tali tranżazzjonijiet, li jitolbu pariri konsultattivi vinkolanti minn membri indipendenti tal-korp maniġerjali, li jitolbu l-approvazzjoni tal-azzjonisti dwar l-aktar tranżazzjonijiet rilevanti u li tiġi limitata l-iskopertura għal dawn it-tranżazzjonijiet); u
 - li l-membri tal-korp maniġerjali ma jithallewx iżommu direttorati f'istituzzjonijiet kompetituri, sakemm ma jkunux fi ħdan istituzzjonijiet li jappartjenu għall-istess skema ta' protezzjoni istituzzjonali, kif imsemmi fl-Artikolu 113(7) tar-Regolament (UE) Nru 575/2013, istituzzjonijiet ta' kreditu affiljati b'mod permanenti ma' korp ċentrali, kif imsemmi fl-Artikolu 10 tar-Regolament (UE) Nru 575/2013, jew istituzzjonijiet fil-kamp ta' applikazzjoni ta' konsolidament prudenzjali.
114. Il-politika għandha tkopri b'mod speċifiku r-riskju ta' kunflitti ta' interess fil-livell tal-korp maniġerjali u tipprovdi biżżejjed gwida dwar l-identifikazzjoni u l-immanigġjar ta' kunflitti ta' interess li jistgħu jfixxlu l-kapaċità tal-membri tal-korp maniġerjali li jieħdu deċiżjonijiet oġġettivi u imparzjali fl-aħjar interessi tal-istituzzjoni. L-istituzzjonijiet għandhom iqisu l-fatt li

kunflitti ta' interess jista' jkollhom impatt fuq l-indipendenza tal-ħsieb tal-membri tal-korp maniġerjali²³.

115. Kunflitti ta' interess attwali jew potenzjali li jkunu ġew divulgati lill-funzjoni responsabbli fi ħdan l-istituzzjoni għandhom jiġu vvalutati u mmaniġġjati b'mod xieraq. Jekk jiġi identifikat kunflitt ta' interess tal-persunal, l-istituzzjoni għandha tiddokumenta d-deċiżjoni meħuda, b'mod partikolari jekk il-kunflitt ta' interess u r-riskji relatati jkunu ġew aċċettati, u jekk ikun ġie aċċettat, il-mod kif dan il-kunflitt ta' interess ikun ġie mitigat jew rimedjat b'mod sodisfaċenti..
116. Kull kunflitt ta' interess attwali u potenzjali fil-livell tal-korp maniġerjali, individwalment u kollettivament, għandu jiġi dokumentat b'mod xieraq, jiġi kkomunikat lill-korp maniġerjali, u jiġi diskuss, deċiż u debitament immaniġġjat mill-korp maniġerjali.

13 Proċeduri ta' twissija interna

117. L-istituzzjonijiet għandhom jistabbilixxu u jzommu politiki u proċeduri xierqa ta' twissija interna sabiex il-persunal jirrapporta ksur potenzjali jew attwali ta' rekwiżiti regolatorji jew interni, inklużi, iżda mhux limitati għal, dawk tar-Regolament (UE) No575/2013 u d-dispożizzjonijiet nazzjonali li jittrasponu d-Direttiva 2013/36/UE, jew ta' arrangamenti ta' governanza interna, permezz ta' kanal speċifiku, indipendenti u awtonomu. Il-persunal li jkun qiegħed jagħmel ir-rapport ma għandux ikun meħtieġ ikollu evidenza ta' ksur; madankollu, għandu jkollu livell suffiċjenti ta' ċertezza li tipprovdni raġuni suffiċjenti għat-tnedija ta' investigazzjoni.
118. Biex jiġu evitati kunflitti ta' interess, għandu jkun possibbli li l-persunal jirrapporta ksur barra mil-linji ġerarkiki regolari (eż. permezz tal-funzjoni ta' verifika tal-konformità, tal-uffiċċju tal-awditjar intern jew ta' proċedura interna indipendenti ta' żvelar ta' informazzjoni protetta). Il-proċeduri ta' twissija għandhom jiżguraw il-protezzjoni tad-data personali kemm tal-persuna li tirrapporta l-ksur u tal-persuna fiżika allegatament responsabbli għall-ksur, skont id-Direttiva 95/46/KE.
119. Il-proċeduri ta' twissija għandhom ikunu disponibbli għall-persunal kollu fi ħdan istituzzjoni.
120. L-informazzjoni provduta mill-persunal permezz tal-proċeduri ta' twissija għandha, jekk xieraq, titqiegħed għad-dispożizzjoni tal-korp maniġerjali u ta' funzjonijiet oħra responsabbli definiti fil-politika ta' twissija interna. Fejn il-membri tal-persunal li jkun qed jirrapporta ksur jitlob dan, l-informazzjoni għandha tingħata lill-korp maniġerjali u lil funzjonijiet oħra responsabbli b'mod anonimu. L-istituzzjonijiet jistgħu jipprovdu wkoll għal proċess ta' żvelar ta' informazzjoni protetta li jippermetti li l-informazzjoni tiġi preżentata b'mod anonimu.
121. L-istituzzjonijiet għandhom jiżguraw li l-persuna li tirrapporta l-ksur tkun protetta b'mod xieraq minn kwalunkwe impatt negattiv, eż. ritaljazzjoni, diskriminazzjoni jew tipi oħra ta' trattament

²³ Ara wkoll il-linji gwida kongunti tal-AETS u tal-EBA dwar il-valutazzjoni tal-idoneità tal-membri tal-korp maniġerjali u tad-detenturi ta' funzjonijiet ewlenin skont id-Direttiva 2013/36/UE u d-Direttiva 2014/65/UE.

ingust. L-istituzzjoni għandha tiżgura li ebda persuna taħt il-kontroll tal-istituzzjoni ma twettaq vittimizzazzjoni ta' persuna li tkun irrapportat ksur u għandha tiegħu miżuri xierqa kontra dawk responsabbli għal kwalunkwe vittimizzazzjoni bħal din.

122. L-istituzzjonijiet għandhom jiproteġu wkoll lill-persuni rrapportati minn kwalunkwe effett negattiv f'każ li l-investigazzjoni ma ssib ebda evidenza li tiġġustifika t-teħid ta' miżuri kontra dik il-persuna. Jekk jittiegħdu miżuri, l-istituzzjoni għandha teħodhom b'mod li l-persuna kkonċernata tiġi protetta minn effetti negattivi mhux intenzjonati li jmorru lil hinn mill-objettiv tal-miżura meħuda.

123. B'mod partikolari, il-proċeduri ta' twissija interna għandhom:

- a. ikunu dokumentati (eż. manwali għall-persunal);
- b. jipprovdu regoli ċari li jiżguraw li l-informazzjoni dwar il-p232ersuni li jkunu għamli r-rapport u l-persuni rrapportati u l-ksur jiġu ttrattati b'mod kunfidenzjali, skont id-Direttiva 95/46/KE, sakemm id-dritt nazzjonali ma jeħtieġx divulgazzjoni fil-kuntest ta' investigazzjonijiet ulterjuri jew proċedimenti ġudizzjarji sussegwenti;
- c. jiproteġu lill-persunal li jqajjem tħassib minn vittimizzazzjoni minħabba li jkunu żvelaw ksur rapportabbli;
- d. jiżguraw li l-ksur potenzjali jew attwali mqajjem jiġi vvalutat u riferut, inkluż kif xieraq lill-awtorità kompetenti rilevanti jew lil aġenzija tal-infurzar tal-liġi;
- e. jiżguraw, fejn possibbli, li l-persunal li jkun qajjem ksur potenzjali jew attwali jingħata konferma tal-wasla tal-informazzjoni;
- f. jiżguraw it-traċċar tal-eżitu ta' investigazzjoni dwar ksur irrapportat; u
- g. jiżguraw żamma ta' rekords xierqa.

14 Rapportar ta' ksur lill-awtoritajiet kompetenti

124. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jistabbilixxu mekkaniżmi effettivi u affidabbli li jippermettu lill-persunal tal-istituzzjonijiet jirrapportaw lill-awtoritajiet kompetenti ksur rilevanti potenzjali jew attwali ta' rekwiżiti regolatorji, inklużi, iżda mhux limitati għal dawk tar-Regolament (UE) Nru575/2013 u d-dispożizzjonijiet nazzjonali li jittrasponu d-Direttiva2013/36/UE. Dawn il-mekkanizmi għandhom talanqas jinkludu:

- a. proċeduri speċifiċi għall-wasla ta' rapporti dwar ksur u segwitu, pereżempju dipartiment, unità jew funzjoni ddedikata għall-iżvelar ta' informazzjoni protetta.
- b. protezzjoni xierqa kif imsemmi fit-Taqsima 13;

- c. il-protezzjoni tad-data personali kemm tal-persuna fiżika li tirrapporta l-ksur u tal-persuna fiżika li allegatament hija responsabbli għall-ksur, skont id-Direttiva 95/46/KE; u
- d. proċeduri ċari kif stabbilit fil-paragrafu 123.

125. Mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà ta' rapportar ta' ksur permezz tal-mekkanizmi tal-awtoritajiet kompetenti, l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jhegġu lill-persunal biex l-ewwel jipprova juża l-proċeduri ta' twissija interna tal-istituzzjonijiet tagħhom.

Titolu V – Qafas u mekkanizmi ta' kontroll intern

15 Qafas ta' kontroll intern

126. L-istituzzjonijiet għandhom jiżviluppaw u jzommu kultura li thegġegħg attitudni pożittiva lejn il-kontroll tar-riskju u l-konformità fil-istituzzjoni u qafas robust u komprensiv ta' kontroll intern. Taht dan il-qafas, il-linji operatorji tal-istituzzjonijiet għandhom ikunu responsabbli għall-immaniġġjar tar-riskji li jiffaċċjaw fit-twettiq tal-attivitajiet tagħhom u għandu jkollhom kontrolli fis-sehħ bil-għan li tiġi żgurata konformità mar-rekwiziti interni u esterni. Bħala parti minn dan il-qafas, l-istituzzjonijiet għandu jkollhom funzjonijiet ta' kontroll intern b'awtorità, statura u aċċess xierqa u suffiċjenti għall-korp maniġerjali sabiex jaqdu l-missjoni tagħhom, u qafas ta' mmaniġġjar tar-riskju.
127. Il-qafas ta' kontroll intern tal-istituzzjoni kkonċernata għandu jiġi adattat fuq bażi individwali għall-ispeċifità tan-negozju tagħha, għall-kumplessità tagħha u għar-riskji assoċjati, b'kont meħud tal-kuntest tal-grupp. L-istituzzjonijiet ikkonċernati għandhom jorganizzaw l-iskambju tal-informazzjoni meħtieġa b'mod li jiġi żgurat li kull korp maniġerjali, linja operatorja u unità interna, inkluż kull funzjoni ta' kontroll intern, tkun kapaċi twettaq id-dmirijiet tagħha. Dan ifisser, pereżempju, skambju meħtieġ ta' informazzjoni adegwata bejn il-linji operatorji u l-funzjoni ta' verifika tal-konformità fil-livell tal-grupp u bejn il-kapijiet tal-funzjonijiet ta' kontroll intern fil-livell tal-grupp u l-korp maniġerjali tal-istituzzjoni.
128. Il-qafas ta' kontroll intern għandu jkopri l-organizzazzjoni sħiħa, inklużi r-responsabbiltajiet u l-kompiti tal-korp maniġerjali, u l-attivitajiet tal-linji operatorji u tal-unitajiet interni kollha, inklużi l-funzjonijiet ta' kontroll intern, l-attivitajiet esternalizzati u l-kanali ta' distribuzzjoni.
129. Il-qafas ta' kontroll intern ta' istituzzjoni għandu jiżgura:
- a. operazzjonijiet effettivi u effiċjenti;
 - b. tmexxija prudenti tan-negozju;
 - c. identifikazzjoni, kejl u mitigazzjoni adegwati tar-riskji;

- d. l-affidabbiltà ta' informazzjoni finanzjarja u mhux finanzjarja rrapportata kemm internament kif ukoll esternament;
- e. proċeduri amministrattivi u kontabilistiċi sodi; u
- f. konformità mal-liġijiet, mar-regolamenti, mar-rekwiziti superviżorji u mal-politiki interni, il-proċessi, ir-regoli u d-deċiżjonijiet tal-istituzzjoni.

16 Implimentazzjoni ta' qafas ta' kontroll intern

130. Il-korp maniġerjali għandu jkun responsabbli għat-twaqqif u għall-monitoraġġ tal-adegwatezza u tal-effikaċja tal-qafas, tal-proċessi u tal-mekkanizmi ta' kontroll intern, u għas-sorveljanza tal-linji operatorji u tal-unitajiet interni kollha, inklużi l-funzjonijiet ta' kontroll intern (bħall-funzjonijiet ta' mmaniġġjar tar-riskju, ta' verifika tal-konformità u ta' awditjar intern). L-istituzzjonijiet għandhom jistabbilixxu, iżommu u jaġġornaw regolarment il-politiki, il-mekkanizmi u l-proċeduri adegwati ta' kontroll intern bil-miktub, li għandhom ikunu approvati mill-korp maniġerjali.
131. Istituzzjoni għandu jkollha proċess ċar, trasparenti u dokumentat ta' teħid ta' deċiżjonijiet kif ukoll allokkazzjoni ċara ta' responsabbiltajiet u ta' awtorità fi ħdan il-qafas ta' kontroll intern tagħha, inklużi l-linji operatorji, l-unitajiet interni u l-funzjonijiet ta' kontroll intern tagħha.
132. L-istituzzjonijiet għandhom jikkomunikaw dawk il-politiki, mekkanizmi u proċeduri lill-persunal kollu u kull darba li jsir tibdil materjali.
133. Meta jimplimentaw il-qafas ta' kontroll intern, l-istituzzjonijiet għandhom jistabbilixxu segregazzjoni adegwata tad-dmirijiet – eż. persuni differenti jiġu fdati b'attivitajiet kunfligġenti fl-ipproċessar ta' tranżazzjonijiet jew fl-għoti ta' servizzi lil persuni differenti, jew persuni differenti jiġu fdati b'responsabbiltajiet superviżorji u ta' rapportar ta' attivitajiet kunfligġenti – u jwaqqfu ostakli għall-informazzjoni, eż. permezz tas-separazzjoni fiżika ta' ċerti dipartimenti.
134. Il-funzjonijiet ta' kontroll intern għandhom jivverifikaw li l-politiki, il-mekkanizmi u l-proċeduri stabbiliti fil-qafas ta' kontroll intern jiġu implimentati b'mod korrett fl-oqsma ta' kompetenza rispettivi tagħhom.
135. Il-funzjonijiet ta' kontroll intern għandhom jipprezentaw regolarment rapporti bil-miktub dwar nuqqasijiet kbar identifikati lill-korp maniġerjali. Dawn ir-rapporti għandhom jinkludu, għal kull nuqqas ewlieni ġdid identifikat, ir-riskji rilevanti involuti, valutazzjoni tal-impatt, rakkomandazzjonijiet u miżuri korrettivi li għandhom jittieħdu. Il-korp maniġerjali għandu jibqa' jsegwi s-sejbiet tal-funzjonijiet ta' kontroll intern b'mod effikaċi u propizju u jeżiġi azzjonijiet korrettivi xierqa. Għandha titwaqqaf proċedura ta' segwitu formali dwar is-sejbiet u l-miżuri korrettivi li jkunu ttieħdu.

17 Qafas ta' mmanigġjar tar-riskju

136. Bħala parti mill-qafas ġenerali ta' kontroll intern, l-istituzzjonijiet għandu jkollhom qafas olistiku ta' mmanigġjar tar-riskju madwar l-istituzzjoni kollha li jkopri l-linji operatorji u l-unitajiet interni kollha tagħhom, inklużi l-funzjonijiet ta' kontroll intern, filwaqt li jirrikonoxxu bis-sħiħ is-sustanza ekonomika tal-iskoperturi kollha għar-riskju tagħhom. Il-qafas ta' mmanigġjar tar-riskju għandu jippermetti lill-istituzzjoni tiegħu deċiżjonijiet infurmati sew dwar it-teħid ta' riskji. Il-qafas ta' mmanigġjar tar-riskju għandu jinkludi riskji li ma jidhrux fuq il-karta bilanċjali u dawk fil-karta bilanċjali kif ukoll riskji attwali u riskji futuri li tista' tkun esposta għalihom l-istituzzjoni. Ir-riskji għandhom jiġu vvalutati minn isfel għal fuq u minn fuq għal isfel, fi ħdan u bejn il-linji operatorji, bl-użu ta' terminoloġija konsistenti u metodoloġiji kompatibbli fl-istituzzjoni kollha u f'livell konsolidat jew subkonsolidat. Ir-riskji rilevanti kollha għandhom jiġu inklużi fil-qafas ta' mmanigġjar tar-riskju b'kunsiderazzjoni xierqa kemm għar-riskji finanzjarji kif ukoll dawk mhux finanzjarji, inklużi riskji ta' kreditu, tas-suq, ta' likwidità, ta' konċentrazzjoni, operazzjonali, tal-IT, ta' reputazzjoni, ġuridiċi, ta' kondotta, ta' konformità u dawk strateġiċi.
137. Qafas ta' mmanigġjar tar-riskju ta' istituzzjoni għandu jinkludi politiki, proċeduri, limiti ta' riskju u kontrolli tar-riskji li jiżguraw identifikazzjoni, kejl jew valutazzjoni, monitoraġġ, immanigġjar, mitigazzjoni u rapportar adegwati, f'waqthom u kontinwi tar-riskji fil-linja operatorja, fl-istituzzjoni u fil-livell konsolidat jew dak subkonsolidat.
138. Qafas ta' mmanigġjar tar-riskju ta' istituzzjoni għandu jipprovdi gwida speċifika dwar l-implimentazzjoni tal-istrateġiji tagħha. Fejn xieraq, din il-gwida għandha tistabbilixxi u żżomm limiti interni konsistenti mal-aptit għar-riskju tal-istituzzjoni u proporzjonati mal-operat sod, mas-saħħa finanzjarja, mal-baži kapitali u mal-għanijiet strateġiċi tagħha. Il-profil tar-riskju ta' istituzzjoni għandu jinżamm f'dawn il-limiti stabbiliti. Il-qafas ta' mmanigġjar tar-riskju għandu jiżgura li, kull meta jkun hemm ksur tal-limiti tar-riskju, ikun hemm proċess definit biex dawn jiġu riferuti u indirizzati bi proċedura ta' segwitu xierqa.
139. Il-qafas ta' mmanigġjar tar-riskju għandu jkun soġġett għal reviżjoni interna indipendenti eż. immexxija mill-uffiċċju tal-awditjar intern, u jerga' jiġi vvalutat b'mod regolari fl-isfond tal-aptit għar-riskju tal-istituzzjoni, filwaqt li titqies l-informazzjoni mill-funzjoni ta' mmanigġjar tar-riskju u, fejn stabbilit, mill-kumitat tar-riskju. Il-fatturi li għandhom jiġu kkunsidrati jinkludu żviluppi interni u esterni, fosthom il-karta bilanċjali u tibdil fid-dħul; kwalunkwe żieda fil-kumplessità tal-kummerċ, tal-profil tar-riskju jew tal-istruttura operatorja tal-istituzzjoni; espansjoni ġeografika; fużjonijiet u akkwizizzjonijiet; u l-introduzzjoni ta' prodotti jew ta' linji operatorji godda.
140. Meta tidentifika u tkejjel jew tivvaluta r-riskji, istituzzjoni għandha tiżviluppa metodoloġiji xierqa li jinkludu kemm għodod li jħarsu 'l quddiem kif ukoll dawk li jħarsu lura. Il-metodoloġiji għandhom jippermettu l-aggregazzjoni tal-iskoperturi għar-riskju fost il-linji operatorji u jappoġġjaw l-identifikazzjoni ta' konċentrazzjonijiet tar-riskju. L-għodod għandhom jinkludu l-valutazzjoni tal-profil tar-riskju attwali kontra l-aptit għar-riskju tal-istituzzjoni, kif ukoll l-

identifikazzjoni u l-valutazzjoni ta' skoperturi għar-riskju potenzjali u taħt stress taħt firxa ta' ċirkostanzi avversi preżunti kontra l-kapaċità għar-riskju tal-istituzzjoni. L-għodod għandhom jipprovdu informazzjoni dwar kwalunkwe aġġustament fil-profil tar-riskju li jista' jkun meħtieġ. L-istituzzjonijiet għandhom jagħmlu suppożizzjonijiet konservattivi xierqa meta jibnu xenarji ta' krizi.

141. L-istituzzjonijiet għandhom iqisu l-fatt li r-riżultati tal-metodoloġiji ta' valutazzjoni kwantitattiva, inkluż l-ittestjar tal-istress, jiddependu ferm fuq il-limitazzjonijiet u s-suppożizzjonijiet tal-mudelli (inkluż is-severità u t-tul tax-xokk u r-riskji sottostanti). Pereżempju, il-mudelli li juru redditu għoli ħafna fuq il-kapital ekonomiku jistgħu jirriżultaw minn dgħjufija fil-mudelli (eż. l-eskluzjoni ta' xi riskji rilevanti) pjuttost milli strateġija superjuri jew eżekuzzjoni superjuri ta' strateġija min-naħa tal-istituzzjoni. Għalhekk id-determinazzjoni tal-livell ta' riskju meħud ma għandhiex tkun ibbażata biss fuq informazzjoni kwantitattiva jew fuq riżultati ta' mudelli; għandha tinkludi wkoll approċċ kwalitattiv (li jinkludi ġudizzju espert u analiżi kritika). Ix-xejriet u d-data dwar l-ambjent makroekonomiku rilevanti għandhom jiġu indirizzati b'mod esplicitu biex jiġi identifikat l-impatt potenzjali tagħhom fuq l-iskoperturi u fuq il-portafolji.
142. Ir-responsabbiltà aħħarija għall-valutazzjoni tar-riskju hija unikament tal-istituzzjoni, li, għaldaqstant, għandha tivvaluta r-riskji tagħha b'mod kritiku u ma għandhiex toqgħod esklużivament fuq valutazzjonijiet esterni. Pereżempju, istituzzjoni għandha tivvalida mudell tar-riskju mixtri u tikkalibrah skont iċ-ċirkostanzi individwali tagħha biex jiġi żgurat li l-mudell jaqbad u janalizza r-riskju b'mod preċiż u komprensiv.
143. L-istituzzjonijiet għandhom ikunu konxji sew mil-limitazzjonijiet tal-mudelli u tal-metriċi u ma jużawx biss għodod kwantitattivi ta' valutazzjoni tar-riskju iżda wkoll dawk kwalitattivi (inkluż ġudizzju espert u analiżi kritika).
144. Minbarra l-valutazzjonijiet proprji tal-istituzzjonijiet, l-istituzzjonijiet jistgħu jużaw valutazzjonijiet tar-riskju esterni (inklużi klassifikazzjonijiet tal-kreditu esterni jew mudelli tar-riskji mixtrija esternament). L-istituzzjonijiet għandhom ikunu konxji sew mill-kamp ta' applikazzjoni eżatt ta' dawn il-valutazzjonijiet u l-limitazzjonijiet tagħhom.
145. Għandhom jiġu stabbiliti mekkaniżmi regolari u trasparenti ta' rapportar sabiex il-korp manigerjali, il-kumitat tar-riskju tiegħu, fejn stabbilit, u l-unitajiet kollha rilevanti f'istituzzjoni jingħataw rapporti fil-ħin, preċiżi, konċiżi, komprensibbli u sinifikanti u jistgħu jikkondividu informazzjoni rilevanti dwar l-identifikazzjoni, il-kejl jew il-valutazzjoni, il-monitoraġġ u l-immaniġġjar tar-riskji. Il-qafas tar-rapportar għandu jkun definit u dokumentat sew.
146. Komunikazzjoni u sensibilizzazzjoni effettivi dwar ir-riskji u l-istrateġija tar-riskju huma kruċjali għall-proċess sħiħ ta' mmaniġġjar tar-riskji, inkluż il-proċessi ta' reviżjoni u ta' teħid ta' deċiżjonijiet, u jgħinu biex jiġu evitati deċiżjonijiet li inkonxjament iżidu r-riskju. Ir-rapportar effettiv tar-riskji jinvolvi kunsiderazzjoni u komunikazzjoni interni sodi dwar l-istrateġija tar-

riskji u d-data rilevanti dwar ir-riskji (eż. skoperturi u indikaturi ewlenin tar-riskju), kemm b' mod orizzontali fl-istituzzjoni kif ukoll 'il fuq u 'l isfel fil-katina maniġerjali.

18 Prodotti ġodda u tibdil sinifikanti²⁴

147. Istituzzjoni għandu jkollha politika dwar l-approvazzjoni ta' prodotti ġodda (NPAP) fis-sehħ, approvata mill-korp maniġerjali, li tindirizza l-iżvilupp ta' swieq, prodotti u servizzi ġodda, u tibdil sinifikanti f'dawk eżistenti, kif ukoll tranzazzjonijiet eċċezzjonali. Barra minn hekk il-politika għandha tinkludi tibdil materjali għal proċessi (eż. arrangamenti ġodda ta' esternalizzazzjoni) u għal sistemi relatati (eż. proċessi ta' tibdil fl-IT). L-NPAP għandha tiżgura li l-prodotti u t-tibdil approvati jkunu konsistenti mal-istrateġija tar-riskju u mal-aptit għar-riskju tal-istituzzjoni u mal-limiti korrispondenti, jew li jsiru revizjonijiet meħtieġa.
148. Tibdil materjali jew tranzazzjonijiet eċċezzjonali jistgħu jinkludu fużjonijiet u akkwizzjonijiet, inkluzi l-konsegwenzi potenzjali tat-twettiq ta' diligenza dovuta insuffiċjenti li tonqos mill-identifika r-riskji u r-responsabilitajiet ta' wara l-fużjoni; it-twaqqif ta' strutturi (eż. sussidjarji ġodda jew entitajiet ġuridiċi b'għan uniku (single purpose vehicle); prodotti ġodda; tibdil fis-sistemi jew fil-qafas jew fil-proċeduri għall-immaniġġjar tar-riskji; u tibdil fl-organizzazzjoni tal-istituzzjoni.
149. Istituzzjoni għandu jkollha proċeduri speċifiċi biex tivvaluta l-konformità ma' dawn il-politiki, b'kont meħud tal-kontribut tal-funzjoni tal-immaniġġjar tar-riskju. Din għandha tinkludi valutazzjoni sistematika minn qabel u opinjoni dokumentata mill-funzjoni ta' verifika tal-konformità fil-każ ta' prodotti ġodda jew tibdil sinifikanti fi prodotti eżistenti.
150. L-NPAP ta' istituzzjoni għandha tkopri kull kunsiderazzjoni li għandha titqies qabel jiġi deċiż id-dhul fi swieq ġodda, in-negożjar fi prodotti ġodda, it-tnedija ta' servizz ġdid, jew tibdil sinifikanti fi prodotti jew servizzi eżistenti. L-NPAP għandha tinkludi wkoll id-definizzjonijiet ta' 'prodott/suq/negożju ġdid' u ta' 'tibdil sinifikanti' li għandhom jintużaw fl-organizzazzjoni u fil-funzjonijiet interni li ser ikunu involuti fil-proċess ta' teħid ta' deċiżjonijiet.
151. L-NPAP għandha tistabbilixxi l-kwistjonijiet ewlenin li għandhom jiġu indirizzati qabel tittiehed deċiżjoni. Dawn għandhom jinkludu l-konformità regolatorja; il-kontabilità; il-mudelli ta' pprezzar; l-impatt fuq il-profil tar-riskju, l-adeqwatezza kapitali u l-profitabbiltà; id-disponibbiltà ta' riżorsi adegwati tal-uffiċċju tan-negożjar, tal-back office u tal-middle office; u d-disponibbiltà ta' għodod interni u kompetenzi adegwati għall-fehim u għall-monitoraġġ tar-riskji assoċjati. Id-deċiżjoni dwar it-tnedija ta' attività ġdida għandha tiddikjara b' mod ċar l-unità operatorja u l-individwi responsabbli għaliha. Attività ġdida ma għandhiex titwettaq sakemm ikun hemm riżorsi adegwati disponibbli għall-fehim u għall-immaniġġjar tar-riskji assoċjati.

²⁴ Ara wkoll il-linji gwida tal-EBA dwar ir-reqwiżiti ta' governanza u ta' sorveljanza tal-prodotti għal manifatturi ta' prodotti bankarji bl-innut, disponibbli fuq <https://www.eba.europa.eu/-/eba-publishes-final-product-oversight-and-governance-requirements-for-manufactures-and-distributors-of-retail-banking-products>.

152. Il-funzjoni tal-immaniġġjar tar-riskju u l-funzjoni ta' verifika tal-konformità għandhom ikunu involuti fl-approvazzjoni ta' prodotti ġodda jew ta' tibdil sinifikanti għal prodotti, proċessi u sistemi eżistenti. Il-kontribut tagħhom għandu jinkludi valutazzjoni sħiħa u oġġettiva tar-riskji li jirriżultaw minn attivitajiet ġodda f'firxa ta' xenarji, ta' kwalunkwe nuqqas potenzjali fl-oqfsa tal-immaniġġjar tar-riskju u ta' kontroll intern tal-istituzzjoni, u tal-kapaċità tal-istituzzjoni li timmaniġġja kwalunkwe riskju ġdid b'mod effettiv. Barra minn hekk il-funzjoni tal-immaniġġjar tar-riskju għandu jkollha stampa ċara tat-tnedija ta' prodotti ġodda (jew tibdil sinifikanti fi prodotti, proċessi u sistemi eżistenti) f'linji operatorji u portafolji differenti, u s-setgħa li teżiġi li t-tibdil fi prodotti eżistenti jgħaddi mill-proċess formali tal-NPAP.

19 Funzjonijiet ta' kontroll intern

153. Il-funzjonijiet ta' kontroll intern għandhom jinkludu funzjoni ta' mmaniġġjar tar-riskji (ara t-Taqsima 20), funzjoni ta' verifika tal-konformità (ara t-Taqsima 21) u uffiċċju tal-awditjar intern (ara t-Taqsima 22). Il-funzjoni tal-immaniġġjar tar-riskju u tal-verifika tal-konformità għandhom ikunu soġġetti għal revizjoni mill-uffiċċju tal-awditjar intern.

154. Il-kompiti operazzjonali tal-funzjonijiet ta' kontroll intern jistgħu jiġu esternalizzati, b'kont meħud tal-kriterji ta' proporzjonalità elenkati fit-Titolu I, lill-istituzzjoni konsolidanti jew lil entità oħra ġewwa l-grupp jew barra minnu bil-kunsens tal-korpi manigerjali tal-istituzzjonijiet ikkonċernati. Anke meta l-kompiti operazzjonali tal-kontroll intern jiġu parzjalment jew kompletament esternalizzati, il-kap tal-funzjoni ta' kontroll intern ikkonċernat u l-korp manigerjali xorta jibqgħu responsabbli għal dawn l-attivitajiet u għaž-żamma ta' funzjoni ta' kontroll intern fl-istituzzjoni.

19.1 Kapijiet tal-funzjonijiet ta' kontroll intern

155. Il-kapijiet ta' funzjonijiet ta' kontroll intern għandhom jiġu stabbiliti f'livell ġerarkiku adegwat li jipprovi lill-kap tal-funzjoni ta' kontroll bl-awtorità u bl-istatura xierqa meħtieġa biex iwettaq ir-responsabbiltajiet tiegħu jew tagħha. Minkejja r-responsabbiltà generali tal-korp manigerjali, il-kapijiet ta' funzjonijiet ta' kontroll intern għandhom ikunu indipendenti mil-linji operatorji jew mill-unitajiet li jikkontrollaw. Għal dan il-għan, il-kapijiet tal-funzjonijiet tal-immaniġġjar tar-riskji, tal-verifika tal-konformità u tal-awditjar intern għandhom jirrapportaw u jwieġbu direttament lill-korp manigerjali, u l-prestazzjoni tagħhom għandha tiġi riveduta mill-korp manigerjali.

156. Fejn meħtieġ, il-kapijiet ta' funzjonijiet ta' kontroll intern għandu jkollhom aċċess u jirrapportaw direttament lill-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu biex iqajmu tħassib u jwissu lill-funzjoni supervizorja, fejn xieraq, meta żviluppi speċifiċi jaffettwaw jew jistgħu jaffettwaw lill-istituzzjoni. Dan ma għandux iwaqqaf lill-kapijiet ta' funzjonijiet ta' kontroll intern milli jirrapportaw ukoll fil-linji ġerarkiki regolari.

157. L-istituzzjonijiet għandu jkollhom proċessi dokumentati fis-seħħ għall-assenjar tal-pożizzjoni tal-kap ta' funzjoni ta' kontroll intern u għall-irtirar tar-responsabbiltajiet tiegħu jew tagħha. Fi

kwalunkwe każ, il-kapijiet ta' funzjonijiet ta' kontroll intern għandhom – u skont l-Artikolu 76(5) tad-Direttiva 2013/36/UE l-kap tal-funzjoni tal-immaniġġjar tar-riskji – ma għandhomx jitneħħew mingħajr l-approvazzjoni minn qabel tal-korp maniġerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu. F'istituzzjonijiet sinifikanti, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jiġu mgħarrfa minnufih dwar l-approvazzjoni u r-raġunijiet ewlenin għat-tneħħija ta' kap ta' funzjoni ta' kontroll intern.

19.2 Indipendenza ta' funzjonijiet ta' kontroll intern

158. Sabiex il-funzjonijiet ta' kontroll jitqiesu indipendenti, għandhom ikunu sodisfatti l-kundizzjonijiet li ġejjin:

- a. il-persunal tagħhom ma jwettaqx kompiti operazzjonali li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-attivitajiet li l-funzjonijiet ta' kontroll għandhom jimmonitorjaw u jikkontrollaw;
- b. ikunu organizzazzjonalment separati mill-attivitajiet li huma assenjati biex jimmonitorjaw u jikkontrollaw;
- c. minkejja r-responsabbiltà ġenerali tal-membri tal-korp maniġerjali għall-istituzzjoni, il-kap ta' funzjoni ta' kontroll intern ma għandux ikun subordinat għal persuna b'responsabbiltà għall-immaniġġjar tal-attivitajiet li l-funzjoni ta' kontroll intern timmonitorja u tikkontrolla; u
- d. ir-remunerazzjoni tal-persunal tal-funzjoni ta' kontroll intern ma għandhiex tkun marbuta mal-prestazzjoni tal-attivitajiet li l-funzjoni ta' kontroll intern jimmonitorja u jikkontrolla, jew inkella tikkomprometti b'xi mod ieħor l-oġġettività tiegħu²⁵.

19.3 Kombinazzjoni ta' funzjonijiet ta' kontroll intern

159. B'kont meħud tal-kriterji ta' proporzjonalità stabbiliti fit-Titolu I, il-funzjoni ta' mmaniġġjar tar-riskji u l-funzjoni ta' verifika tal-konformità jistgħu jingħaqdu flimkien. L-uffiċċju tal-awditjar intern ma għandux jingħaqad ma' funzjoni oħra ta' kontroll intern.

19.4 Riżorsi ta' funzjonijiet ta' kontroll intern

160. Il-funzjonijiet ta' kontroll intern għandu jkollhom riżorsi suffiċjenti. Għandu jkollhom għadd adegwat ta' persunal ikkwalifikat (kemm fil-livell tal-istituzzjoni prinċipali kif ukoll fil-livell tas-sussidjarji). Il-persunal għandu jibqa' jikseb il-kwalifiki meħtieġa fuq bażi regolari u għandu jirċievi t-taħriġ kif meħtieġ.

²⁵ Ara wkoll il-linji gwida tal-EBA dwar politiki sodi ta' remunerazzjoni, disponibbli fuq <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration/guidelines-on-sound-remuneration-policies>.

161. Il-funzjonijiet ta' kontroll intern għandu jkollhom sistemi tal-IT u appoġġ xierqa għad-dispożizzjoni tagħhom, b'access għall-informazzjoni interna u esterna meħtieġa biex jaqdu r-responsabbiltajiet tagħhom. Għandu jkollhom access għall-informazzjoni kollha meħtieġa dwar il-linji operatorji kollha u s-sussidjarji rilevanti li jgħorru r-riskji, b'mod partikolari dawk li potenzjalment jistgħu jiġġeneraw riskji materjali għall-istituzzjonijiet.

20 Funzjoni tal-immaniġġjar tar-riskji

162. L-istituzzjonijiet għandhom iwaqqfu funzjoni tal-immaniġġjar tar-riskji (RMF) li tkopri l-istituzzjoni kollha. L-RMF għandu jkollha biżżejjed awtorità, statura u riżorsi, b'kont meħud tal-kriterji ta' proporzjonalità elenkati fit-Titolu I, biex timplimenta l-politiki tar-riskju u l-qafas ta' mmaniġġjar tar-riskji kif stabbilit fit-Taqsima 17.

163. L-RMF għandu jkollha, fejn meħtieġ, access dirett għall-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu u għall-kumitati tiegħu, fejn stabbiliti, inkluż b'mod partikolari għall-kumitat tar-riskju.

164. L-RMF għandu jkollha access għal-linji operatorji kollha u għal unitajiet interni oħra li għandhom il-potenzjal li jiġġeneraw riskji, kif ukoll għal sussidjarji u affiljati rilevanti.

165. Il-persunal fi ħdan l-RMF għandu jkollu għarfien, ħiliet u esperjenza suffiċjenti fir-rigward ta' tekniki u proċeduri għall-immaniġġjar tar-riskji, kif ukoll swieq u prodotti, u għandu jkollu access għal taħriġ regolari.

166. L-RMF għandha tkun indipendenti mil-linji u mill-unitajiet operatorji li tikkontrollalhom ir-riskji iżda ma għandhiex titwaqqaf milli tinteraġixxi magħhom. L-interazzjoni bejn il-funzjonijiet operazzjonali u l-RMF għandha tghin sabiex jintlaħaq l-oġettiv li l-persunal kollu tal-istituzzjoni jerfa' r-responsabbiltà għall-immaniġġjar tar-riskji.

167. L-RMF għandha tkun karatteristika organizzazzjonali ċentrali tal-istituzzjoni, strutturata b'tali mod sabiex tkun tista' timplimenta politiki tar-riskju u tikkontrolla l-qafas tal-immaniġġjar tar-riskju. L-RMF għandu jkollha rwol ewlieni fl-iżgurar li l-istituzzjoni jkollha fis-seħħ proċessi effettivi għall-immaniġġjar tar-riskju. L-RMF għandha tkun involuta b'mod attiv fid-deċizjonijiet kollha ta' mmaniġġjar ta' riskji materjali.

168. Istituzzjonijiet sinifikanti jistgħu jikkunsidraw it-twaqqif ta' RMFs iddedikati għal kull linja operatorja materjali. Madankollu, għandu jkun hemm RMF ċentrali, inkluż RMF tal-grupp fl-istituzzjoni konsolidanti, biex twassal opinjoni olistika fl-istituzzjoni u fil-grupp kollu dwar ir-riskji kollha u biex tiġi żgurata li tiġi mħarsa l-istrategija tar-riskju.

169. L-RMF għandha tipprovdi informazzjoni, analiżi u gudizzju espert indipendenti u rilevanti dwar l-iskoperturi għar-riskju, u parir dwar proposti u deċizjonijiet dwar riskji li jittieħdu mil-linji operatorji jew mill-unitajiet interni, u għandha tgħarraf lill-korp manigerjali dwar jekk humiex konsistenti mal-aptit għar-riskju u mal-istrategija tar-riskju tal-istituzzjoni. L-RMF tista'

tirrakkomanda titjib għall-qafas tal-immaniġġjar tar-riskji u miżuri rimedjali għar-rimedju ta' ksur ta' politiki, proċeduri u ta' limiti relatati mar-riskji.

20.1 Ir-rwol tar-RMF fl-istrategija u fid-deċiżjonijiet dwar riskji

170. L-RMF għandha tkun involuta b'mod attiv fi stadju bikri fit-tfassil ta' strategija tar-riskju ta' istituzzjoni u fl-iżgurar li l-istituzzjoni jkollha proċessi effettivi fis-seħħ ta' mmaniġġjar tar-riskju. L-RMF għandha tipprovdi lill-korp manigerjali bl-informazzjoni rilevanti kollha relatata mar-riskju sabiex ikun jista' jstabbilixxi l-livell tal-aptit għar-riskju tal-istituzzjoni. L-RMF għandha tivvaluta r-robustezza u s-sostenibbiltà tal-istrategija u tal-aptit għar-riskju. Għandha tiżgura li l-aptit għar-riskju jiġi tradott b'mod xieraq f'limiti speċifiċi tar-riskju. L-RMF għandha tivvaluta wkoll l-istrategiji tar-riskju tal-unitajiet operatorji, inklużi l-miri proposti mill-unitajiet operatorji, u għandha tkun involuta qabel ma l-korp manigerjali jieħu deċiżjoni dwar l-istrategiji tar-riskju. Il-miri għandhom ikunu plawsibbli u konsistenti mal-istrategija tar-riskju tal-istituzzjonijiet.

171. L-involviment tal-RMFs fil-proċessi ta' teħid ta' deċiżjonijiet għandu jiżgura li l-koncentrazzjonijiet tar-riskju jitqiesu sewwa. Madankollu, ir-responsabbiltà għad-deċiżjonijiet meħuda għandha tkun tal-unitajiet operatorji u interni, u finalment, tal-korp manigerjali.

20.2 Ir-rwol tar-RMF f'tibdil materjali

172. F'konformità mat-Taqsima 18, qabel ma jittieħdu deċiżjonijiet dwar tibdil materjali jew tranżazzjonijiet eċċezzjonali, l-RMF għandha tkun involuta fil-valutazzjoni tal-impatt ta' tali tibdil u tranżazzjonijiet eċċezzjonali fuq ir-riskju kumplessiv tal-istituzzjoni u tal-grupp, u għandha tirrapporta s-sejbiet tagħha direttament lill-korp manigerjali qabel tittieħed deċiżjoni.

173. L-RMF għandha tivvaluta l-mod kif ir-riskji identifikati jistgħu jaffettwaw il-kapaċità tal-istituzzjoni jew tal-grupp li jimmaniġġja l-profil tar-riskju tiegħu, il-likwidità tiegħu u l-baži kapitali soda tiegħu f'ċirkostanzi normali u negattivi.

20.3 Ir-rwol tal-RMF fl-identifikazzjoni, fil-kejl, fil-valutazzjoni, fl-immaniġġjar, fil-mitigazzjoni, fil-monitoraġġ u fir-rapportar dwar ir-riskji

174. L-RMF għandha tiżgura li r-riskji kollha jiġu identifikati, ivvalutati, imkejla, immonitorjati, immaniġġjati u rrapportati sew mill-unitajiet rilevanti fl-istituzzjoni.

175. L-RMF għandha tiżgura li l-identifikazzjoni u l-valutazzjoni ma jkunux ibbażati biss fuq informazzjoni kwantitattiva jew fuq riżultati ta' mudelli, u jqisu wkoll approċċi kwalitattivi. L-RMF għandha żzomm lill-korp manigerjali mgħarraf dwar is-suppożizzjonijiet użati u n-nuqqasijiet potenzjali tal-mudelli u tal-analiżi tar-riskju.

176. L-RMF għandha tiżgura li jiġu riveduti t-tranzazzjonijiet ma' partijiet relatati u li r-riskji li jipprezentaw għall-istituzzjoni jiġu identifikati u vvalutati b'mod adegwat.
177. L-RMF għandha tiżgura li l-unitajiet operatorji jimmonitorjaw ir-riskji kollha identifikati b'mod effettiv.
178. L-RMF għandha timmonitorja regolarment il-profil tar-riskju attwali tal-istituzzjoni u tifliħ fl-isfond tal-għanijiet strateġiċi u tal-aptit għar-riskju tal-istituzzjoni sabiex ikunu jistgħu jittieħdu deċiżjonijiet mill-korp maniġerjali fil-funzjoni maniġerjali tiegħu u tkun tista' ssir kontestazzjoni mill-korp maniġerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu.
179. L-RMF għandha tanalizza x-xejriet u tirrikonoxxi riskji ġodda jew emergenti u židiet fir-riskji bħala riżultat ta' tibdil fiċ-ċirkostanzi u fil-kundizzjonijiet. Barra minn hekk għandha tirrevedi b'mod regolari l-eżiti attwali tar-riskji fl-isfond ta' stimi preċedenti (jiġifieri ttestjar b'lura) biex tivvaluta u ttejjeb il-preċiżjoni u l-effikaċja tal-proċess ta' mmanigġjar tar-riskju.
180. L-RMF għandha tivvaluta modi possibbli kif jiġu mitigati r-riskji. Ir-rapportar lill-korp maniġerjali għandu jinkludi proposti għal azzjonijiet xierqa għall-mitigazzjoni tar-riskju.

20.4 Ir-rwol tar-RMF fi skoperturi mhux approvati

181. L-RMF għandha tivvaluta b'mod indipendenti ksur tal-aptit jew tal-limiti tar-riskju (inkluż l-aċċertament tal-kawża u t-twettiq ta' analiżi legali u ekonomika tal-kost proprju tal-għeluq, tat-tnaqqis jew tal-iħhegġjar tal-iskopertura kontra l-kost potenzjali taż-żamma tagħha). L-RMF għandha tgħarraf lill-unitajiet operatorji kkonċernati u lill-korp maniġerjali, u tirrakkomanda rimedji possibbli. L-RMF għandha tirrapporta direttament lill-korp maniġerjali fil-funzjoni superviżorja tiegħu meta l-ksur ikun materjali, mingħajr preġudizzju għall-RMF li tirrapporta lill-funzjonijiet u kumitati interni oħra.
182. L-RMF għandu jkollha rwol ewlieni sabiex jiġi żgurat li deċiżjoni fuq rakkomandazzjoni tagħha tittieħed fil-livell rilevanti, li tiġi mħarsa mill-unitajiet operatorji rilevanti u tiġi rapportata kif suppost lill-korp maniġerjali u, fejn stabbilit, lill-kumitat tar-riskju.

20.5 Kap tal-funzjoni tal-immanigġjar tar-riskju

183. Il-kap tal-RMF għandu jkun responsabbli għall-għoti ta' informazzjoni komprensiva u komprensibbli dwar ir-riskji u għall-għoti ta' pariri lill-korp maniġerjali, sabiex dan il-korp ikun jista' jifhem il-profil tar-riskju ġenerali tal-istituzzjoni. L-istess japplika għall-RMF ta' istituzzjoni prinċipali fir-rigward tas-sitwazzjoni konsolidata.
184. Il-kap tal-RMF għandu jkollu biżżejjed kompetenza, indipendenza u anzjanità biex jikkontesta deċiżjonijiet li jaffettwaw l-iskopertura ta' istituzzjoni għar-riskju. Meta l-kap tal-RMF ma jkunx membru tal-korp maniġerjali, istituzzjonijiet sinifikanti għandhom jaħtru kap indipendenti tal-RMF li ma jkollux responsabbiltajiet għal funzjonijiet oħra u jirrapporta direttament lill-korp maniġerjali. Fejn ma jkunx proporzjonat li tinħatar persuna li hija ddedikata biss għar-rwol ta'

kap tal-RMF, b'kont meħud tal-prinċipju tal-proporzjonalità kif stabbilit fit-Titolu I, din il-funzjoni tista' tiġi kkombinata mal-kap tal-funzjoni ta' verifika tal-konformità jew tista' ssir minn persuna oħra f'kariga għolja, sakemm ma jkunx hemm kunflitt ta' interess bejn il-funzjonijiet kombinati. Fi kwalunkwe każ, din il-persuna għandu jkollha biżżejjed awtorità, statura u indipendenza (eż. kap ta' funzjoni legali).

185. Il-kap tal-RMF għandu jkun jista' jikkontesta deċiżjonijiet meħuda mill-manigment tal-istituzzjoni u mill-korp manigerjali tagħha, u r-raġunijiet għall-oġġezzjonijiet għandhom ikunu dokumentati b'mod formali. Jekk istituzzjoni tkun tixtieq tagħti lill-kap tal-RMF id-dritt ta' veto fuq deċiżjonijiet (eż. deċiżjoni dwar kreditu jew investiment jew l-iffissar ta' limitu) li jsiru f'livelli taħt dak tal-korp manigerjali, għandha tispeċifika l-kamp ta' applikazzjoni ta' tali dritt ta' veto, il-proċeduri ta' eskalazzjoni jew ta' appell, kif ukoll il-mod ta' involviment tal-korp manigerjali.

186. L-istituzzjonijiet għandhom jistabbilixxu proċessi msaħħa għall-approvazzjoni ta' deċiżjonijiet li dwarhom il-kap tal-RMF ikun esprima opinjoni negattiva. Il-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu għandu jkun jista' jkkomunika direttament mal-kap tal-RMF dwar kwistjonijiet ewlenin ta' riskju, inklużi żviluppi li jistgħu ma jkunx konsistenti mal-aptit għar-riskju u mal-istrategija tar-riskju tal-istituzzjoni.

21 Funzjoni ta' verifika tal-konformità

187. L-istituzzjonijiet għandhom jistabbilixxu funzjoni permanenti u effettiva ta' verifika tal-konformità għall-immaniġġjar tar-riskju ta' konformità u għandhom jaħtru persuna biex tkun responsabbli għal din il-funzjoni fil-istituzzjoni kollha (l-uffiċjal għall-konformità jew il-kap tal-funzjoni ta' verifika tal-konformità).

188. Fejn ma jkunx proporzjonat li tinħatar persuna li hija ddedikata biss għar-rwol ta' kap tal-funzjoni ta' verifika tal-konformità, b'kont meħud tal-prinċipju tal-proporzjonalità kif stabbilit fit-Titolu I, din il-funzjoni tista' tiġi kkombinata ma' dik tal-kap tal-RMF jew tista' ssir minn persuna oħra f'kariga għolja, sakemm ma jkunx hemm kunflitt ta' interess bejn il-funzjonijiet kombinati.

189. Il-funzjoni ta' verifika tal-konformità, inkluż il-kap tal-funzjoni ta' verifika tal-konformità, għandha tkun indipendenti mil-linji operatorji u mill-unitajiet interni li tikkontrolla u għandu jkollha biżżejjed awtorità, statura u riżorsi. B'kont meħud tal-kriterji ta' proporzjonalità stabbiliti fit-Titolu I, din il-funzjoni tista' tkun megħjuna mill-RMF jew tingħaqad mal-RMF jew ma' funzjonijiet xierqa oħra, eż. id-diviżjoni legali jew tar-riżorsi umani.

190. Il-persunal fi hdan il-funzjoni ta' verifika tal-konformità għandu jkollu biżżejjed għarfien, ħiliet u esperjenza fir-rigward ta' proċeduri ta' konformità u oħrajn rilevanti, u għandu jkollu aċċess għal taħriġ regolari.

191. Il-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu għandu jissorvelja l-implimentazzjoni ta' politika ta' konformità dokumentata tajjeb, li għandha tiġi kkomunikata lill-persunal kollu. L-

istituzzjonijiet għandhom iwaqqfu proċess għall-valutazzjoni regolari tat-tibdil fil-liġi u fir-regolamenti applikabbli għall-attivitajiet tagħhom.

192. Il-funzjoni ta' verifika tal-konformità għandha tagħti pariri lill-korp maniġerjali dwar miżuri li għandhom jittieħdu biex tiġi żgurata konformità ma' liġijiet, regoli, regolamenti u standards applikabbli, u għandha tivvaluta l-impatt possibbli ta' kwalunkwe tibdil fl-ambjent ġuridiku jew regolatorju fuq l-attivitajiet u fuq il-qafas ta' konformità tal-istituzzjoni.
193. Il-funzjoni ta' verifika tal-konformità għandha tiżgura li l-monitoraġġ tal-konformità jsir permezz ta' programm strutturat u definit tajjeb ta' monitoraġġ tal-konformità u li tiġi osservata l-politika ta' konformità. Il-funzjoni ta' verifika tal-konformità għandha tirrapporta lill-korp maniġerjali u tikkomunika kif xieraq mal-RMF dwar ir-riskju ta' konformità tal-istituzzjoni u l-immaniġġjar tiegħu. Il-funzjoni ta' verifika tal-konformità u l-RMF għandhom jikkooperaw u jiskambjaw informazzjoni kif xieraq biex iwettqu l-kompiti rispettivi tagħhom. Waqt il-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet il-korp maniġerjali u l-RMF għandhom iqisu s-sejbiet tal-funzjoni ta' verifika tal-konformità.
194. F'konformità mat-Taqsima 18 ta' dawn il-linji gwida, il-funzjoni ta' verifika tal-konformità għandha, f'kooperazzjoni mill-qrib mal-RMF u mal-unità legali, tivverifika wkoll li prodotti ġodda u proċeduri ġodda jikkonformaw mal-qafas ġuridiku attwali u, fejn xieraq, ma' kwalunkwe tibdil antiċipat fil-leġiżlazzjoni, fir-regolamenti u fir-rekwiżiti superviżorji.
195. L-istituzzjonijiet għandhom jieħdu azzjoni xierqa kontra mġiba frodulenti interna jew esterna u ksur ta' dixiplina (eż. ksur ta' proċeduri interni, ksur ta' limiti).
196. L-istituzzjonijiet għandhom jiżguraw li s-sussidjarji u l-fergħat tagħhom jieħdu passi sabiex jiġi żgurat li l-operazzjonijiet tagħhom ikunu konformi mal-liġijiet u mar-regolamenti lokali. Jekk il-liġijiet u r-regolamenti lokali jfixxlu l-applikazzjoni ta' proċeduri u ta' sistemi ta' konformità aktar stretti implimentati mill-grupp, speċjalment jekk ma jippermettux l-iżvelar u l-iskambju ta' informazzjoni neċessarja bejn entitajiet fi ħdan il-grupp, is-sussidjarji u l-fergħat għandhom jgħarrfu lill-uffiċjal għall-konformità jew lill-kap tal-konformità tal-istituzzjoni konsolidanti.

22 Uffiċċju tal-awditjar intern

197. L-istituzzjonijiet għandhom iwaqqfu uffiċċju tal-awditjar intern (IAF) indipendenti u effettiv, b'kont meħud tal-kriterji ta' proporzjonalità stabbiliti fit-Titolu I, u għandhom jaħtru persuna biex tkun responsabbli għal din il-funzjoni fl-istituzzjoni kollha. L-IAF għandu jkun indipendenti u jkollu biżżejjed awtorità, statura u riżorsi. B'mod partikolari, l-istituzzjoni għandha tiżgura li l-kwalifiki tal-membri tal-persunal tal-IAF u r-riżorsi tal-IAF, b'mod partikolari l-għodod tal-awditjar u l-metodi ta' analiżi tar-riskju tiegħu, huma adegwati għad-daqs u għal-lokazzjonijiet tal-istituzzjoni, kif ukoll għan-natura, l-iskala u l-komplessità tar-riskji assoċjati mal-mudell kummerċjali, mal-attivitajiet, mal-kultura tar-riskju u mal-aptit għar-riskju tal-istituzzjoni.
198. L-IAF għandu jkun indipendenti mill-attivitajiet awditjati. Għalhekk, l-IAF ma għandux jingħaqad ma' funzjonijiet oħra.

199. L-IAF għandu, permezz ta' approċċ ibbażat fuq ir-riskju, jirrevedi b'mod indipendenti u jipprovdi assigurazzjoni oġġettiva tal-konformità tal-attivitajiet u tal-unitajiet kollha ta' istituzzjoni, inklużi l-attivitajiet esternalizzati, mal-politiki u mal-proċeduri tal-istituzzjoni u ma' rekwiżiti esterni. Kull entità fi ħdan il-grupp għandha taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-IAF.
200. L-IAF ma għandux ikun involut fit-tfassil, fl-għażla, fit-twaqqif u fl-implimentazzjoni ta' politiki, mekkaniżmi u proċeduri speċifiċi ta' kontroll intern, u l-limiti ta' riskju. Madankollu, dan ma għandux iwaqqaf lill-korp maniġerjali fil-funzjoni maniġerjali tiegħu milli jitlob kontribut mill-awditjar intern dwar kwistjonijiet relatati mar-riskju, ma' kontrolli interni u ma' konformità mar-regoli applikabbli.
201. L-IAF għandu jivvaluta jekk il-qafas ta' kontroll intern tal-istituzzjoni kif stabbilit fit-Taqsima 15 huwiex kemm effettiv kif ukoll effiċjenti. B'mod partikolari, l-IAF għandu jivvaluta:
- I-adegwatezza tal-qafas ta' governanza tal-istituzzjoni;
 - jekk il-politiki u l-proċeduri eżistenti għadhomx adegwati u konformi mar-rekwiżiti legali u regolatorji u mal-aptit għar-riskju u mal-istrateġija tar-riskju tal-istituzzjoni;
 - il-konformità tal-proċeduri mal-liġijiet u mar-regolamenti applikabbli u mad-deċiżjonijiet tal-korp maniġerjali;
 - jekk il-proċeduri humiex implimentati b'mod korrett u effettiv (eż. il-konformità tat-tranzazzjonijiet, il-livell ta' riskju effettivament imġarrab, eċċ.); u
 - I-adegwatezza, il-kwalità u l-effikaċja tal-kontrolli mwettqa u tar-rappurtar li sar mill-unitajiet operatorji tad-difiża u mill-funzjonijiet ta' mmanigġjar tar-riskju u ta' verifika tal-konformità.
202. B'mod partikolari, l-IAF għandu jivverifika l-integrità tal-proċessi sabiex tiġi żgurata l-affidabbiltà tal-metodi u tat-tekniki tal-istituzzjoni, u s-suppożizzjonijiet u s-sorsi ta' informazzjoni użati fil-mudelli interni tagħha (eż. l-immudellar tar-riskju u l-kejl kontabilistiku). Għandu jivvaluta wkoll il-kwalità u l-użu ta' għodod kwalitattivi ta' identifikazzjoni u ta' valutazzjoni tar-riskju u l-miżuri għall-mitigazzjoni tar-riskju meħuda.
203. L-IAF għandu jkollu aċċess liberu fl-istituzzjoni kollha għar-rekords, għad-dokumenti, għall-bini u għall-informazzjoni kollha tal-istituzzjoni. Dan għandu jinkludi aċċess għas-sistemi ta' informazzjoni maniġerjali u għall-minuti tal-kumitati u tal-korpi deċiżjonali kollha.
204. L-IAF għandu jaderixxi ma' standards professjonali nazzjonali u internazzjonali. Eżempju tal-istandards professjonali msemmiya hawnhekk huwa l-istandards stabbiliti mill-Istitut tal-Awdituri Interni.
205. Il-ħidma ta' awditjar intern għandha ssir skont pjan tal-awditjar u programm dettaljat ta' awditjar li jsegwu approċċ ibbażat fuq ir-riskju.

206. Talanqas darba fis-sena għandu jitfassal pjan ta' awditjar intern abbażi tal-obiettivi annwali ta' awditjar u ta' kontroll intern. Il-pjan ta' awditjar intern għandu jiġi approvat mill-korp manigerjali.
207. Kull rakkomandazzjoni tal-awditjar għandha tkun soġġetta għal proċedura formali ta' segwitu mil-livelli rispettivi tal-manigment biex tiġi żgurata u rrapportata r-risoluzzjoni effettiva u propizja tagħhom.

Titolu VI – Immaniġġjar tal-kontinwità tan-negozju

208. L-istituzzjonijiet għandhom iwaqqfu pjan b'saħħtu għall-ġestjoni tal-kontinwità tan-negozju sabiex jiġi żgurat li jkunu kapaċi joperaw fuq bażi regolari u jiġi limitat it-telf fil-każ ta' tqallib qawwi tal-operat.
209. L-istituzzjonijiet jistgħu jistabbilixxu funzjoni indipendenti u speċifika tal-kontinwità tan-negozju, eż. bħala parti mill-RMF²⁶.
210. In-negozju ta' istituzzjoni jiddependi fuq diversi riżorsi kritiċi (eż. sistemi tal-IT fosthom servizzi ta' cloud, sistemi ta' komunikazzjoni u bini). L-għan tal-ġestjoni tal-kontinwità tan-negozju huwa li jitnaqqsu l-konsegwenzi operazzjonali, finanzjarji, legali, reputazzjonali u konsegwenzi materjali oħrajn bħala riżultat ta' diżastru jew interruzzjoni fit-tul f'dawn ir-riżorsi u t-tqallib konsegwenti fil-proċeduri ordinarji tan-negozju tal-istituzzjoni. Miżuri oħrajn ta' mmaniġġjar tar-riskji jistgħu jkunu intiżi biex titnaqqas il-probabbiltà ta' tali incidenti jew sabiex l-impatt finanzjarju tagħhom jiġi ttrasferit lil partijiet terzi (eż. permezz ta' assigurazzjoni).
211. Sabiex tistabbilixxi pjan b'saħħtu għall-ġestjoni tal-kontinwità tan-negozju, istituzzjoni għandha tanalizza bir-reqqa l-iskopertura tagħha għal tqallib qawwi tal-operat u tivvaluta (b'mod kwantitattiv u kwalitattiv) l-impatt potenzjali tiegħu, billi tuża data interna u/jew esterna u analiżi tax-xenarji. Din l-analiżi għandha tkopri l-linji operatorji u l-unitajiet interni kollha, inkluż l-RMF, u għandha tqis l-interdipendenza tagħhom. Ir-riżultati tal-analiżi għandhom jikkontribwixxu għad-definizzjoni tal-prijoritajiet u tal-obiettivi ta' rkupru tal-istituzzjoni.
212. Abbażi tal-analiżi msemmija hawn fuq, istituzzjoni għandha timplimenta:
- a. pjanijiet ta' kontinġenza u ta' kontinwità tan-negozju biex jiġi żgurat li l-istituzzjoni tirreagixxi b'mod xieraq għal emergenzi u tkun kapaċi iżomm l-aktar attivitajiet kummerċjali importanti tagħha f'każ ta' tqallib fil-proċeduri ordinarji tan-negozju tagħha; u
 - b. pjanijiet ta' rkupru għal riżorsi kritiċi li jippermettu li l-istituzzjoni terġa' lura għal proċeduri ordinarji tan-negozju f'perjodu ta' żmien xieraq. Kwalunkwe riskju residwu

²⁶ Jekk jogħġbok irreferi wkoll għall-Artikolu 312 tar-Regolament (UE) Nru 575/2013.

minn tqallib potenzjali tal-operat għandu jkun konsistenti mal-aptit għar-riskju tal-istituzzjoni.

213. Il-pjanijiet ta' kontingenza, ta' kontinwità tan-negozju u ta' rkupru għandhom jiġu dokumentati u implimentati bir-reqqa. Id-dokumentazzjoni għandha tkun disponibbli għal-linji operatorji, għall-unitajiet interni u għall-RMF, u għandha tinħażen fuq sistemi li huma fizikament separati u faċilment aċċessibbli f'każ ta' kontingenza. Għandu jingħata taħriġ xieraq. Il-pjanijiet għandhom jiġu ttestjati u aġġornati regolarment. Kwalunkwe sfida jew nuqqas li jseħħ fit-testijiet għandu jiġi dokumentat u analizzat, u l-pjanijiet għandhom jiġu riveduti skont dan.

Titolu VII – Trasparenza

214. L-istrategġiji, il-politiki u l-proċeduri għandhom jiġu komunikati lill-persunal rilevanti kollu f'istituzzjoni. Il-persunal ta' istituzzjoni għandu jifhem u jaderixxi ma' politiki u proċeduri li għandhom x'jaqsmu mad-dmirijiet u mar-responsabbiltajiet tiegħu.

215. Għaldaqstant, il-korp manigerjali għandu jgħarraf u jaġġorna lill-persunal rilevanti dwar l-istrategġiji u l-politiki tal-istituzzjoni b'mod ċar u konsistenti, tal-inqas fil-livell meħtieġ biex iwettqu d-dmirijiet partikolari tagħhom. Dan jista' jsir permezz ta' linji gwida bil-miktub, manwali jew mezzi oħrajn.

216. Fejn l-awtoritajiet kompetenti jirrikjedu lill-imprizi prinċipali li jipubblikaw fuq bażi annwali deskrizzjoni tal-istruttura ġuridika tagħhom u tal-istruttura ta' governanza u organizzazzjonali tal-grupp tal-istituzzjonijiet, skont l-Artikolu 106(2) tad-Direttiva 2013/36/UE), l-informazzjoni għandha tinkludi l-entitajiet kollha fl-istruttura tal-grupp kif definit fid-Direttiva 2013/34/UE²⁷, skont il-pajjiż.

217. Il-pubblikazzjoni għandha talanqas tinkludi:

- a. ħarsa ġenerali lejn l-organizzazzjoni interna tal-istituzzjonijiet u tal-istruttura tal-grupp kif definit fid-Direttiva 2013/34/UE u t-tibdil fihom, inklużi l-linji ġerarkiċi u r-responsabbiltajiet ewlenin.
- b. kwalunkwe tibdil materjali mill-pubblikazzjoni preċedenti u d-data tat-tibdil materjali;
- c. strutturi ġuridiċi, governattivi jew organizzazzjonali ġodda;
- d. informazzjoni dwar l-istruttura, l-organizzazzjoni u l-membri tal-korp manigerjali, inkluż l-għadd tal-membri tiegħu u l-għadd ta' dawk ikkwalifikati bħala indipendenti, u li tispeċifika s-sess u t-tul tal-mandat ta' kull membru tal-korp manigerjali;

²⁷ Direttiva 2013/34/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas- 26 ta' Ġunju 2013 dwar id-dikjarazzjonijiet finanzjarji annwali, id-dikjarazzjonijiet finanzjarji kkonsolidati u r-rapporti relatati ta' ċerti tipi ta' imprizi, u li temenda d-Direttiva 2006/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li tħassar id-Direttivi tal-Kunsill 78/660/KEE u 83/349/KEE (ĠU L 182, 29.6.2013, p. 19).

- e. ir-responsabbiltajiet ewlenin tal-korp manigerjali;
- f. lista tal-kumitati tal-korp manigerjali fil-funzjoni supervizorja tiegħu u l-kompożizzjoni tagħhom;
- g. ħarsa ġenerali lejn il-politika dwar il-kunflitt ta' interess applikabbli għall-istituzzjonijiet u għall-korp manigerjali;
- h. ħarsa ġenerali lejn il-qafas ta' kontroll intern; u
- i. ħarsa ġenerali lejn il-qafas ta' mmaniġġjar tal-kontinwità tan-negozju.

Anness I – Aspetti li għandhom jitqiesu meta tigi żviluppata politika ta' governanza interna

F'konformità mat-Titolu III, l-istituzzjonijiet għandhom iqisu l-aspetti li ġejjin meta jiddokumentaw il-politiki u l-arranġamenti ta' governanza interna:

1. L-istruttura azzjonarja
 2. L-istruttura tal-grupp, jekk applikabbli (l-istruttura ġuridika u funzjonali)
 3. Il-kompożizzjoni u l-funzjonament tal-korp manigerjali
 - a) kriterji tal-għażla
 - b) għadd, tul tal-mandat, rotazzjoni, età
 - c) membri indipendenti tal-korp manigerjali
 - d) membri eżekuttivi tal-korp manigerjali
 - e) membri mhux eżekuttivi tal-korp manigerjali
 - f) diviżjoni interna tal-kompiti, jekk applikabbli
 4. L-istruttura ta' governanza u l-organigramma (b'impatt fuq il-grupp, jekk applikabbli)
 - a) kumitati speċjalizzati
 - i. kompożizzjoni
 - ii. funzjonament
 - b) kumitat eżekuttiv, jekk ikun hemm
 - i. kompożizzjoni
 - ii. funzjonament
 5. Detenturi ta' funzjonijiet ewlenin
-

- a) kap tal-funzjoni tal-immanigġjar tar-riskju
 - b) kap tal-funzjoni ta' verifika tal-konformità
 - c) kap tal-uffiċċju tal-awditjar intern
 - d) uffiċjal kap finanzjarju
 - e) detenturi oħra ta' funzjonijiet ewlenin
6. Qafas ta' kontroll intern
- a) deskrizzjoni ta' kull funzjoni, inkluża l-organizzazzjoni, ir-rizorsi, l-istatura u l-awtorità tagħha
 - b) deskrizzjoni tal-qafas ta' mmanigġjar tar-riskju, inkluża l-istrategija tar-riskju
7. L-istruttura organizzazzjonali (b'impatt fuq il-grupp, jekk applikabbli)
- a) struttura operazzjonali, linji operatorji, u allokkazzjoni ta' kompetenzi u ta' responsabbiltajiet
 - b) esternalizzazzjoni
 - c) firxa ta' prodotti u servizzi
 - d) kamp ta' applikazzjoni ġeografiku tan-negozju
 - e) servizzi bla ħlas
 - f) fergħat
 - g) sussidjarji, imprizi kongunti, eċċ.
 - h) użu ta' ċentri offshore
8. Il-kodiċi ta' kondotta u ta' mġiba (b'impatt fuq il-grupp, jekk applikabbli)
- a) objettivi strateġiċi u valuri tal-kumpanija
 - b) kodiċi u regolamenti interni, politika ta' prevenzjoni
 - c) politika dwar il-kunflitt ta' interess
 - d) żvelar ta' informazzjoni protetta
9. L-istatus tal-politika ta' governanza interna, bid-data
- a) żvilupp
 - b) l-aħħar emenda
 - c) l-aħħar valutazzjoni
 - d) approvazzjoni mill-korp manigerjali.